

ΕΤΟΣ Α΄.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1879.

ΦΥΛΛ 9.

Συνδρομὴ ἑτησία καὶ προπληρωτέα Φράγκα 20.
Ἐν τῷ ἑσωτέρικῳ προστίθεται τὰ ταχυδρομὴ τέλη

Αἰτήσεις γίνονται: *Club littéraire Serapeum
bureau du journal. — Alexandrie*

ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΕΙΔΟΥ

ΟΔΟΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

VINO

CAMILLE JANSSEN

Μετάφ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Γ. Κ. Κωνσταντινίδου)

[Συνέχεια καὶ τέλος.]

Εἶναι λυπηρὸν τὸ νὰ ἀναγκάζηται τις νὰ ἐγκαταλίπη μετὰ βραχεῖαν διαμονήν, τὰς Θήβας, ἐν ᾧ ὀλόκληροι μῆνες δὲν θὰ ἤρκουν ὅπως σπουδάσῃ λεπτομερῶς τὴν ἀπέραντον βίβλον τῆς ἱστορίας ἣν οἱ Ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ἔγραψαν ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ναῶν καὶ ἀνακτόρων καὶ ἣτις ἀνελίσσεται ἀπὸ τοῦ Λουξὼρ μέχρι Κουρνάκ καὶ ἀπὸ τοῦ Γκουρνάχ ἕως Μεδινὲ-Αβου.

Ἄλλ' ἡ τύχη ἠθέλησε, νὰ ἐγκαταλίπωμεν τὰ θαυμάσια μνημεῖα, ἅτινα ἡ ἀρχαιότης ἐκληροδότησεν ἡμῖν.

Ἦδη τὸ ἀτμόπλοιον ἀναμένει ὅπως μεταφέρῃ ἡμᾶς νοτιώτερον μέχρι τῶν καταρρα-

κτῶν τῆς Σνήνης. Ἄλλ' ἰδοὺ πλησιάζομεν τὸν μέγαν ναὸν τοῦ Ἐδφοῦ, ἐγερθέντα ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων ὃν θὰ ἐξελάμβανέ τις ὡς ὄρος, εἰάν τὰ ζωηρὰ αἰτώματα δὲν ἐδήλουν ὅτι ἡ ἀνθρώπινος χεὶρ μετέσχε τῆς ἀναγέρσεως αὐτοῦ.

Ἴνα ἐπισκεφθῇ τις τὰ εῖρηια τοῦ Ἐδφοῦ ὀφείλει νὰ κρούσῃ τὴν θύραν ὃ δὲ ναὸς τόσῳ καλῶς διατηρεῖται, καὶ ἡ ἐντόπῳσις τοσοῦτω ζωηρὰ εἶναι ὥστε φαντάζεται τις ὅτι βλέπει ἀνοιγόμενον τὸν ναὸν ὑπὸ τινος ἱερέως τῆς Ἰσιδος, ὅστις πρόκειται νὰ σὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ νὰ σοι ἐπιτρέψῃ νὰ προσφέρῃς θυσίαν εἰς τὴν προστάτριαν θεότητα τῆς χώρας ἐκείνης. Ἀτυχῶς ὅμως, ἐκ τοῦ πλησίον παρατηρῶν τις, βλέπει τὸν ἱερέα τῆς Ἰσιδος ἐξαφανιζόμενον καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔχει ἐνώπιόν του γέροντα Ἄραβα, εἰς ὃν ἡ Κυβέρνησις ἀνέθετο τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ναοῦ. Ὁ ἀγαθὸς οὗτος θυρωρὸς ἐκτελεῖ ἄλλως τε κατὰ τὸ δυνατὸν χρέη αὐλοῦ τοῦ παναρχαίου τούτου

οικήματος τῶν θεῶν, παρέχων, ἐν εἶδει προσφορᾶς, τὸν καφὸς εἰς τοὺς περιηγητάς.

Ἡ μεγάλη τοῦ ναοῦ αὐλή, μετὰ τῶν στηλῶν αὐτῆς παρέχει ὠραῖον θέαμα, ἐν γένει δὲ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ μυστηῖ ἰώδους ναοῦ μαρτυρεῖ αὐτῇ ἀφ' ἑαυτῆς ὅτι ὀπισθεν τῶν στηλῶν τούτων, οἱ ἱερεῖς ἐτέλουν τὰς μυστηριώδεις αὐτῶν ἱεροτελεστίας.

Ἡ θεά, ἥς ἀπολαύει τις ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ναοῦ εἶναι θελκτικωτάτη. Πᾶσα ἡ πεδιάς τοῦ Νείλου ἐκτενιστάτη εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἐκτυλίσσεται ἐνώπιον ὑμῶν, ὁ δὲ ποταμὸς φαίνεται ἀρεσκόμενος νὰ ρέῃ ἡσύχως ἀνά μέσον αὐτῆς ὅπως ἀναπαυθῆ ἐκ τῆς κοπώσεως ἣν ἔνεκεν τῶν καταρρακτῶν ὑπέστη.

Πρὸς νότον τοῦ Ἐδφοῦ, ὁ Νεῖλος παριστᾷ ἔτι γραφικωτέραν θεάν ἐν δὲ τῇ Σιλοέλει τὰ περίξ αὐτῆ ὄρη κείνται εἰς ἀπόστασιν πέντακοσίων μέτρων περίπου, τούτου ἔνεκεν τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ καθίσταται ταχύ. Ἐκ τῶν ὀρέων τούτων οἱ ἀρχαῖοι ἐπρομηθεύοντο ὕλην πρὸς ἀνέγερσιν τῶν περισσοτέρων μνημείων. Ἡ Σιλοέλις εἶναι, ὡς λέγεται τὸ ὄριον, ὅπερ οἱ κροκόδειλοι δὲν ὑπερβαίνουν ὅπως δευθυνθῶσι πρὸς βορρᾶν. Οἱ λεμβοῦχοι, ὀδηγοὶ καὶ διερμηνεῖς διίσχυρίζονται, ὅτι περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀπαντᾷ τις σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ τῆς ὄχθης κυλιόμενα τὰ ἀμφίβια ταῦτα ζῶα καὶ θερμαινόμενα ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ἀμφιβάλλω λίαν περὶ τῆς ἀληθείας τῆς διαβεβαιώσεως ταύτης διότι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι θέλοντες νὰ εὐαρεστήσωσι τοὺς περιηγητάς διατείνονται ὅτι ὁ κροκόδειλος κατέρχεται μέχρι τοῦ πρώτου καταρράκτου τοῦθ' ὅπερ μοι φαίνεται λίαν ἀμφίβολον καθότι δις εὐρέθην εἰς τὴν ὠρισμένην ὥραν οἱ δὲ κροκόδειλοι δὲν με ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν. Πρὸ τινων ἐτῶν μόνον ἠδύνατό τις ν' ἀπαντήσῃ τοὺς κροκοδείλους καθ' ἃ ὁ Ampère λέγει, ὅτι εἶδε τοιοῦτους τῷ 1845, πρὸς νότον τῆς Μινίεχ, ὁ δὲ Chaurpollion εἶδε εἴκοσι καὶ ἓνα κροκοδείλους συνηθροισμένους ὡς ἐν συνδιασκέψει ἐπὶ τινος νησιδίου κειμένου μεταξὺ Γίργεχ καὶ Κενέχ.

Διόδωρος ὁ Σικελιώτης διατείνεται ὅτι ἡ λατρεία τοῦ κροκοδείλου ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς

ἐκ τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν αἰγυπτίων, οἵτινες ἐθεοποίησαν τὸ ζῶον τοῦτο, ὡς διασῶσαν ἐκ βεβαίου θανάτου τὸν Βασιλέα Μήνον, ὅστις ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμόν. Τοῦτο βεβαίως εἶναι ἀπλή παράδοσις ἣτις δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ βεβαίως τὸν σεβασμὸν ὃν οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι εἶχον πρὸς τὸ ζῶον τοῦτο.

Οἱ ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες μετέφερον ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ρώμην μέγαν ἀριθμὸν κροκοδείλων οὓς ἐπεδείκνυον εἰς τὸν λαὸν εἰς τὰς παλαιστρας ἐν καιρῷ τῶν μεγάλων θεαμάτων ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ πόλει.

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου φθάνομεν πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ὁμβου, κειμένου ἐπὶ ἀμμώδους λοφίσκου δεσπόζοντος τοῦ Νείλου καὶ θαυμάζομεν τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας ὅπερ δύο ἐπιχρυσώνει αὐτὸν διὰ τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἀκτίνων. Ὅποιον θαυμάσιον θέαμα παριστάνουσι τὰ ἐρείπια ταῦτα καθ' ἣν μάλιστα στιγμὴν ὁ τελευταῖος χαιρετισμὸς τοῦ ἡλίου καθίστησι αὐτὰ προφυρᾷ ὡς ἐάν ὁ θεὸς τῆς ἡμέρας ἐπεθύμει, νὰ ἐκφράτῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν ναὸν ἐνθα ἡ λατρεία του ἐτελεῖτο μετὰ τήσεως ζέσεως. Ὅποια ἡρεμία εἰς τὰ μέρη ταῦτα! Οὐδὲ φυγὴ ζῶσα καθ' ὅλον τὸν ὀρίζοντα! ἐν τούτοις ὑπῆρχε τὸ πάλαι ἀπουδαιστάτη πόλις νῦν ἀφανισθεῖσα ὑπὸ τῆς ἄμμου, τῆς ὁποίας μόλις ἀνευρίσκεται ἔχνος. Πρὸ τινων ἐτῶν ἐκτίσθη ἐπὶ τοῦ ἐρήμου τούτου μέρος ἀθλίον ἀραβικὸν χωρίον οἰοῦναι πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀφανισθείσης πόλεως, ἀλλ' ἡ ἀνηλεὴς ἄμμος ἐξεδίωξε τοὺς κατοίκους καὶ τὸ χωρίον τοῦτο δὲν ὑπάρχει πλέον.

Τὸ Ἀσσουάν ἢ ἡ ἀρχαία Συήνη εἶναι τοποθεσία θελκτικωτάτη. Τὰ δένδρα εἰσὶ πολυάριθμα ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν ὄχθων τοῦ Νείλου. Ἡ πόλις αὕτη εἰ καὶ δὲν εὐρίσκεται ἀμέσως ὑπὸ τοὺς τροπικούς, λέγεται ὅτι εἶναι ἡ θερμότερα τῆς ὑψηλοῦ πόλις ἔνεκεν κλιματολογικῶν περιπτώσεων. Λαλοῦμεν ἐκ πείρας, καθότι τὸν δεκέμβριον μῆνα, ὑπέστημεν ἀφόρητον καύσωνα.

Οὐδὲν ὑπελείφθη ἐκ τῆς ἀρχαίας τῶν ῥωμαίων Συήνης· ἡ δὲ ἀρχαία Αἴγυπτος δὲν ἀφῆκε περισσότερα ἔχνη καὶ τοὶ ἡ πόλις τὸ πάλαι

ἦτο πολυπληθές. Ἄπας ὁ ἐρυθρὸς γρανίτης ὁ ἀποτελῶν τὴν ὕλην τῶν ὀβελίσκων, τῶν στηλῶν, τῶν ἀγαλμάτων, τῶν ἱερῶν, προέρχεται ἐκ τῆς Συήνης καὶ οἱ Φαραῶ ὤφειλον νὰ διατηρῶσι μέγαν ἀριθμὸν ἐργατῶν. Τὸ μόνον πείργον τῆς πόλεως ταύτης μετὰ τὴν ἀγορᾶν, εἶναι εἰς ὀβελίσκος ἡμετελής, ὅστις εὐρίσκεται ἐν τινι λατομείῳ λεπτὰ μόνον ἀπέχοντι τῆς πόλεως. Κατάκειται, καὶ εἶναι τέλειος κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς, ἀλλ' ἡ τετάρτη συνέχεται ἐτι μετὰ τοῦ λατομείου, ὅθεν ἠθέλε τις εἶπει, δὲν εἶχον τὸν καιρὸν νὰ τὸν ἀποκόψωσι. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἔνεκα μετοβολῆς βασιλείας τινος ἢ εἰσβολῆς, ἐκωλύθη ἡ τελειοποίησις τοῦ μονολίθου τούτου. Τοῦτο μόνον ἔχει τὸ ἐνδιαφέρον, ὅτι δεικνύει ἡμῖν τὸ ἐν χρήσει σύστημα τῶν Αἰγυπτίων πρὸς ἀποκοπὴν ἀπὸ τῶν ὀρέων, τῶν μεγάλων αὐτῶν ὄγκων ἐξ ὧν κατεσκευάσθησαν οἱ ὀβελίσκοι, οἱ καλοσσοὶ καὶ τὰ γιγαντιαῖα ἀγάλματα ἅτινα ἀπαντῶσιν ἐν Θηβαίδι καὶ ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ.

Ἰδιόζουσά τις ποικιλία τῶν γενεῶν ἄς συναντᾷ τις ἐν Ἀσσουάν ἐκπλήττει πράγματι τὸν περιηγητὴν. Ἐδῶ μὲν ὁ τὸ βλέμμα ἀγριωπὸν ἔχων Ἀλβανὸς ἀπόγονος ἑνὸς τῶν τῆς φρουρᾶς τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ, ἣν ἐγκατέστησεν εἰς τὸ ἀπόκεντρον ἐκεῖνο μέρος τῆς Αἰγύπτου, ἐκεῖ δὲ ὁ τοῦρκος νωχελῶς καὶ μετὰ βλέμμα ἡμιεσθραμένον περιπατῶν, ἀπόγονος τῆς τελευταίας κατακτητικῆς γενεᾶς, καὶ περαιτέρω ὁ γεωργὸς φελλάχος ὅστις εἰς πάντα ἀναγνωρίζει τὸν κύριόν του, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρώματος.

Ἰδοὺ ὁ Ἀβαδιεχ ἢ ὁ Βίχαρις, τέκνον τῆς ἐρήμου, μετὰ τὴν κόμην μακρὰν, εἶναι τύπος, ὃν βλέπει τις ἐξείκονίζομενον ἐπὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων. Περαιτέρω ὁ Βερβερίνος καὶ ὁ μαῦρος, ἐν ὅλῃ τῇ καθαρᾷ φύσει των (in ipsis naturalibus) καὶ τῶν ὁποίων αἱ σύζυγοι ἔχουσιν ὡς μόνον ἔνδυμα δερμάτινόν τι περικάλυμμα συσφίγγον τὴν ὀσφύν. Αἰσθάνεται τις ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὰ ἀκρότατα ὄρια τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

Ἀπέναντι τῆς Συήνης, κείται ἡ νῆσος Ἐλεφαντίνη ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν γονιμότητα αὐτῆς καὶ ἣτις ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῆς Αἰ-

γύπτου ἐπὶ τῆς πέμπτης δυναστείας (ἦτοι 3703 ἔτη πρὸ Χριστοῦ.) Ἰπῆρχον τὸ πάλαι ναοὶ ἀφιερωμένοι τοῖς Αἰγυπτίοις Θεοῖς, ἀλλ' αἱ εἰσβολαὶ τὸ πᾶν κατέστρεψαν καὶ δὲν βλέπει τις ἢ λίθους τινὰς ἐσπαρμένους καὶ ἐν Νειλόμειρον ὅπερ ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Στράβωνος. Ἄθλιόν τι χωρίον κατοικοῦμενον ὑπὸ Νουβιανῶν ἡμιαγρίων, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι μένει ἐκ τῆς ἀρχαίας πόλεως. Ἡ χρῆσις τοῦ νομίσματος φαίνεται οὕσα ἄγνωστος εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς πόλεως ταύτης, διότι γυνὴ τις προσενεγκοῦσά μοι νομίσματά τινα τῆς ἐποχῆς τῶν Πτολεμαίων, δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῆ τὴν πληρωμὴν εἰς γρόσια ἅτινα τῇ προσέφερα· μετέστησε ὡς ἀνταλλαγὴν ὀλίγον καπνὸν, ὃν δὲν ἠδυνήθη νὰ τῇ δώσω καὶ ἰδοὺ πῶς τὰ νομίσματα ταῦτα δὲν περιήλθον εἰς τὴν κατοχὴν μου.

Ὅλιγον ἀνωτέρω τοῦ Ἀσσουάν ἄρχονται τὰ βίαια ρεύματα γνωστά ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν καταρρακτῶν. Ὁ καταρράκτης τῆς Συήνης εἶναι ὁ πρῶτος ὃν ἀπαντᾷ τις ἀνερχόμενος τὸν Νεῖλον. Ἐκτείνεται ἐπὶ δύο σχεδὸν λευγῶν καὶ σχηματίζει τὸ μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Νουβίας ὄριον.

Εἶναι πιθανὸν, ὅτι ὁ ποταμὸς διὰ μακρᾶς καὶ διαρκούς ἐνεργείας παρέσυρε τὸν λίθον ὅστις ἐκώλυε τὴν ἐλευθέραν πορείαν του, διότι ἐάν σήμερον ὁ καταρράκτης τῆς Συήνης σχηματίζη ρεύματα ὧν ἐπιπλέουσιν ἰστιοφόρα τοῦ Νείλου πλοῖα, εἶναι βέβαιον ὅτι τοῦτο δὲν συνέβαινε πρότερον. Αἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς κατέλιπον ἡμῖν μαρτυρίαν τοῦ θαυμασμοῦ καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὃν ἐνέπνεεν αὐτοῖς ἡ θεά τοῦ καταρράκτου τῆς Συήνης· ἀν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἐμεγαλοποίησαν τὰς ἐντυπώσεις των, ἡ ἐξείκονισαν διὰ χρωμάτων λίαν ζωηρῶν τὸ θέαμα ὅπερ εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν δὲν παραδεχόμεθα ὅτι ἠδύναντο νὰ κάμωσι τοιαύτας περιγραφὰς ἐάν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ ρεύματα δὲν εἶχον περισσοτέραν σπουδαιότητα παρ' ὅσην ἔχουσι σήμερον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Σπανίως, κατὰ τὸν βίον μου, ἠσθάνθη ἰ-

σχυροτέρας συγκινήσεις εκείνων ἢ ἡ θεὰ τῶν ἀρχαίων μνημείων μοι προϋξένησεν. Τὸ πνεῦμα ἐγένετο ἀνάστατον καὶ αἱ ἱστορικαὶ γνώσεις ἄς ἀπέκτησα διὰ συστήματος ὁλως ἀτάκτου, ἐξηλέγχθησαν ἀτελεῖς καὶ κατέπεσαν. Πρὶν ἰδῶ τὰς πυραμίδας, τὸ Καρνάκ καὶ τοὺς τάφους τῶν βασιλέων, ἐνόμιζον ὅτι τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαίας Ρώμης καὶ Ἑλλάδος ἦσαν μεμακρυσμένης ἀρχαιότητος καὶ ὅτι παρίσταναν ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν, τὴν πρώτην ἐκδηλωσιν τῆς τέχνης καὶ τὸ μεγαλεῖον ἐνὸς λαοῦ. Ἄλλ' ὅτε ἔρριψα τὰ βλέμματά μου εἰς τοὺς ἀχανεῖς τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου ὀρίζοντας, καὶ εἶδον τὸ Καρνάκ, ὅπερ ἀνηγέρθη δέκα πέντε αἰῶνας πρὸ τῆς ἀνηγέρσεως τοῦ Παρθενῶνος καὶ τῆς ἀκροπόλεως, πρὸ τῶν μνημείων τῆς Ρώμης, πρὸ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἐφέσου καὶ τῆς Ἀγίας Σοφίας τοῦ Βυζαντίου, ἐνόμισα ὅτι τὰ μνημεῖα ταῦτα, ἅπερ τοσοῦτω ἐθαύμασα καὶ τῶν ὁποίων ἐτήρησα τόσον εὐάρετον μνήμην, ἦσαν χθεσινὰ ἰδρύματα!

Βεβαίως ἐν τοῖς μνημείοις τῆς Ρώμης καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει περισσότερα τέχνη, ἀλλὰ τὰ μνημεῖα τῆς Αἰγύπτου μᾶς καταπλήττουσι διὰ τῆς τιτανίου αὐτῶν διαστάσεως. Οἱ ναοὶ τῶν Ἀθηνῶν, λέγει περιγηγῆτης τις, συγκινοῦσι τὴν καρδίαν μᾶς διὰ τῆς ἀρμονικῆς αὐτῶν καλλονῆς. οἱ τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου μᾶς ἐκπλήττουσι, ἵνα δὲ κάλλιον εἶπω, ἐμποιοῦσιν ἡμῖν τρόπον. Ἐὰν δὲ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων στερεῖται λεπτότητος τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὴν μεμακρυσμένην ἐποχὴν καθ' ἣν τὰ μνημεῖα κατεσκευάσθησαν.

Τὸ μᾶλλον κολοσσιαῖον ἄγαλμα ἐφαίνετο τοῖς Αἰγυπτίοις ὡραῖον διότι παρίστα τὸ μέγεθος τῶν προσπαθειῶν ἄς κατέβαλλον πρὸς ἀποκοπὴν αὐτοῦ ἐκ τῶν λατομείων ἐν γένει δὲ τὴν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου καταπολέμησιν πάσης δυσκολίας. Τὸ νὰ θέσῃ τις τὴν φύσιν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνθρώπου ἢ νὰ ἀνομιμηθῇ πᾶν ὅ,τι αὐτὴ ἔχει ὑπερβολικόν, ἦτο ἡ ἰδανικὴ τέχνη τῶν ἀρχαίων λαῶν.

Κατὰ τὸν Πλάτωνα ὅτε ὁ Σόλων ἐπεσκέφθη τὴν Αἴγυπτον οἱ ἱερεῖς τῷ εἶπον: «Ὁ Σόλων, Σόλων, ὑμεῖς οἱ Ἕλληνες εἴσθε ἀκόμη παιδία»

ἐν Ἑλλάδι οὐδὲ εἰς γέρον ὑπάρχει». Μόλις πραγματικῶς τολμᾷ τις νὰ συλλογισθῇ τὴν ἀρχαιότητα ἣν ὠρεῖται νὰ ἔχῃ ἡ Αἰγυπτία αὐτὴ γενεὰ διὰ νὰ φθάσῃ πρὸ τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον τῆς τελειότητος ὅστις τῷ ἐπέτρεψε νὰ ἀναγείρῃ τὰς πυραμίδας καὶ τοὺς ναοὺς ἐκείνους, νὰ παραγάγῃ τεχνίτα, ἱκανοὺς νὰ λαξεύσῃ μετ' ἐκπληκτικῆς τελειότητος τοσοῦτω τραχεῖαν ὕλην ἐξ ἧς κατεσκεύασαν ἀναριθμήτους ἱερογλυφικὰς εἰκόνας, τὸ ἀξιοθαύμαστον ἐκεῖνο ἄγαλμα τοῦ Χερφῆνος καὶ τοὺς πολυαριθμοὺς ἐκ γρανίτου κολοσσοὺς ἀπεικονίσματα τῶν βασιλέων αὐτῶν. Τί δὲ τις ὀφείλει νὰ σκεφθῇ διὰ τοὺς ἡγεμόνας ἐκείνους, οἵτινες καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Κύρῳπη ἦτο μόλις κατοικημένη ὑπὸ ἀγρίων λαῶν, ἀφιέρουν τὰς δυνάμεις καὶ τοὺς πόρους τῶν πρὸς ἀνέγερσιν τοιούτων μνημείων, ἅτινα κατὰ τὴν ἰδέαν τῶν, ἐμελλον νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν αἰωνιότητα τὴν ἀνάμνησιν τῆς φρονήσεως καὶ τῆς δόξης τῶν ὡς καὶ τῆς εὐφουλίας τοῦ ἔθνους οὔτινος ἡγεμόνευον.

Ὅθεν ἄς ἀποδώσωμεν αὐτοῖς σήμερον τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν καὶ ἄς διακηρύξωμεν ὅτι ἡ ἐλπίς τῶν δὲν ἐματαιώθη, ὅτι τὸ μεγαλεῖον ὅπερ μαρτυροῦσι τὰ μνημεῖα ἅτινα ἀνήγειρον εἶναι ἀναφαίρετον καὶ ὅτι ἂν ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ρώμη αἱ θυγατέρες αὐταὶ τῆς Αἰγύπτου κατέλιπον ἡμῖν ἔργα περιβεβλημένα τέχνην κομφοτέραν, οὐδὲν κατέλιπον μείζον καὶ διαρκέστερον τῶν ναῶν καὶ τῶν ἀνακτόρων τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν τοῦ Φαραώ.

ΤΕΛΟΣ.

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΒΡΗΣ.

ΜΙΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΙΟΥ

BIBLIOPHILE JACOB

Μετὰφρασις ἐλευθέρᾳ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

ΥΠὸ Ε. Α.

[Συνέχεια ἴδε προηγ. ἀριθμὸν.]

ΚΕΦ. Δ'.

Τὰ δάκρυα ἅπερ ἔρυσεν ἡ κ. Φερὼν τὴν προτεραίαν ἕνεκα τῆς ἀναχωρήσεώς της ἐξ Ἀβρῆς, δὲν εἶχον εἶτι

ἀποζητηθεὶ, ὁ δὲ κ. Φερὼν μετεμελεῖτο διὰ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ ἀνιγκάσας τὴν σύζυγόν του νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς Ὀνφλέρ. Πρὸσεπάθησεν ὅθεν διορθῶν τὸ τῆς προτεράιας σφάλμα του, νὰ ἐπαναζήσῃ τὴν σύζυγόν του τὴν αὐτὴν ἡμέραν, Κυριακὴν εἰς Ἀβρην φανταζόμενος ὅτι αὐτῷ πράττων εὐερίσσει αὐτήν.

Ἐπὶ τέλους ἡ κυρία Φερὼν ἠθικῶς κατοβεβλημένη καὶ με ἀνήτυχον ὕρον ἠκολούθησε τὸν σύζυγόν της ὅστις ἐνεκὸν τῆς μεγάλης τρικυμίας μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἠδυνήθη νὰ εὐῆ ἡ ἀλιευτικὴν τινα λέμβον μετὰ δύο ναυτῶν, ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀβρην.

Ἡ κυρία Φερὼν ἀνῆκεν εἰς μίαν τῶν ἀρχαιοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Νορμανδίας, ἂν δὲ ὁ πλοῦτος ἀντεπεκρινετο ἐξ ἰσοῦ πρὸς τὴν γενεαλογίαν αὐτῆς θὰ συνεζυγύετο μετὰ κόμητος ἢ μαρκεσιῦ τινος. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μόνη προῖξ, ἢ ἔφερε συνίστατο εἰς τίτλου καὶ περιγαμνίας, διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐσκέφθη νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ μετὰ πλουσίου τινὸς ἐμπόρου, θυσιάζων οὕτω τὰς ἱπποτικὰς του ἰδέας καὶ τὴν χαρακτηρίζουσαν πάντα εὐγενῆ ἀλαζωνίαν.

Ἡ συγγένεια αὐτὴ ἐπέφερε καίριον τραῦμα εἰς τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Βαζῶνου Δε Λανάλ καθ' ἣν στιγμὴν ὑπέγραψε τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς του, Δετποίνης, ἑλοῖζης-Τιμίας Φάννης 13ης ἀπογόνου εὐγενεστάτου οἴκου, μετὰ τοῦ κ. Φερὼν ἐμπόρου ἀποικιακῶν ἐν Ἀβρῆ.

Ἡ ὥρα ὅμως νεάνις δὲν ἐπέσβευεν τὰς ἰδέας τοῦ πατρὸς της, ἀλλ' ὑπὲρ πάντα ἄλλον τίτλον, ἀνεγνώριζε καὶ ἐξετίμα τὴν εὐγένειαν τῆς καρδίας, τοῦ δμιλεῖν καὶ φέρεσθαι. Ἐκ τῶν τριῶν τούτων προσόντων ὁ κ. Φερὼν δὲν κατεῖχεν ἢ τὸ πρῶτον, ἀδιαφορῶν περὶ τῶν ἄλλων δύο, ἅτινα τῷ ἐρτίοντο κόσμος περιττός διὰ τὴν τάξιν τῶν ἐμπόρων. Ὁ κ. Φερὼν ἦτο ἐξ ἐκείνων οἵτινες μόνοι ἐν τῷ κόσμῳ, ἀνευ βοηθείας, ἀποκαθίστανται. Δὲν ἐγνώρισε τὴν μητέρα του ἀποθανοῦσαν εἰς τὰς Ἰνδίας ἔνθα ὁ πατὴρ του ἦτο ἐγκατεστημένος ὡς ἐντολοδόχος πλουτίζων καὶ καταστρεφόμενος ἀλληλοδ' ἀδόχως. Οὕτω ὁ κ. Φερὼν ἐπιδοθεὶς νέος εἰς τὸ ἐμπόριον διὰ τῆς δραστηριότητος αὐτοῦ κτύπησεν καὶ ἀνύψωσε τὴν καταπεσοῦσαν ἐμπορικὴν ὑπόληψιν τοῦ πατρὸς του, ὅστις ἀποθνήσκων ἔλαβε τὴν ἠδονὴν νὰ ἴδῃ τὸν υἱὸν εὐδοκίμουνα καὶ ἀκμαζόντα ἐν τῷ ἐμπορίῳ. Ἐν τούτοις ὁ κ. Φερὼν ὑπέστη ἐπίσης τὰς δοκιμασίας τῆς τύχης, ἄς οὔτε ἡ τάξις, οὔτε ἡ εὐρυτα δύναται νὰ προλάβωσιν. Ἐδιπλασίασεν τὴν δραστηριότητα καὶ θάρρος του πρὸς ἀπορυγὴν μεγίστων ἀπωλειῶν καὶ ἡ ἀέναντος αὐτὴ μετὰ τῶν περιπετειῶν πάλη, αἱ ἰδιοτροπίαί τῆς θα-

λάσσης καὶ ἡ κακὴ πίστις τῶν ἀνθρώπων ἀπησχόλησαν σχεδὸν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν νεότητα. Ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν τεσσαρακοντούτης ὄπως νυμφευθῆ καὶ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἐμπόριον ἐν στενωτέρῳ μὲν πλὴν ἀσφαλιστέρῳ κύκλῳ. Συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ κ. Χακκίνου καὶ καταθέσας ἐκάτερος 200,000 φράγκα, ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἀποικιακῶν. Διὰ τῆς ἐξιδιασμένης τοῦ κ. Φερὼν ἱκανότητος κρ' ἐνό. καὶ τῶν μεγάλων κεφαλαίων ἀφ' ἑτέρου, ὁ ἐμπορικὸς οὔτος οἶκος προήχθη τὰ μέγιστα, καὶ τὰ κερδῆ ὑπῆρξαν μεγάλα ὡς ἡ ὑπόληψις των.

Ὁ κ. Φερὼν ἦγε τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἠθιάνετο τὴν ἀνάγκην οἰκογενειακῆς ζωῆς, καίτοι ἡ ἡλικία του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ ἐλπίζῃ τὴν γέννησιν τέκνων. Παρεδέχθη ἀμείσως τὴν προτιθεῖσαν αὐτῷ σύζυγον χωρὶς νὰ τὴν γνωρίζῃ μετὰ δὲ τὸν γάμον του, παρετήρησεν, ὅτι ἡ τύχη δὲν τὸν ἠδίκησε. Ἡ κυρία Φερὼν, εἰκοσαέτης νέα, ἦτο λίαν ἀζιέραιτος καὶ ἀνθηρὰ εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς μέλανας καὶ μεστοὺς σεμνότητος καὶ παρειαὶ ροδοχρόουσι ἀναστήματος μᾶλλον ὑψηλοῦ, εἶχε τι τὸ ἐπιβάλλον τὸ χαριέστατον βᾶδισμά της, ἡ σεμνοτάτη καὶ ἀπλή ἐνδυμασία της καθίστα αὐτὴν εἰς πλέον ὡραίαν. Περὶ τῆς εὐφυΐας της, δὲν δυνάμεθα νὰ εἶπωμεν, ὅτι ἐξισούτο πρὸς τὰ φυσικὰ αὐτῆς προτερήματα, οὐχ' ἦτο ἐξεφράζετο κάλλιον δι' ἐνὸς βλέμματος ἢ μειδιάματος παρά διὰ τοῦ λόγου. Εἶτε διότι δὲν ἔτυχε διανοητικῆς ἀναπτύξεως εἶτε διότι δὲν ἦτο ἐπίδεικτικὴ τοιαύτης περιωρίζετο εἰς ἔμφρονα σιωπὴν μετ' εὐρυοῦς ἐπιτηδειότητος πρὶν ἢ δμιλήσῃ ἐσκέπτετο καλῶς ἦτο ὅμως περισσώτερον εὐαίσθητος ἢ εὐφυής, ἡ εὐαίσθησία δ' αὐτῆς εἰς πλέον ἀνεπτύχθη ἐνεκὸν τοῦ μονήρους καὶ μονοτόνου βίου ὃν μετὰ τοῦ κ. Φερὼν διήγε. Ἡ εὐαίσθησία αὐτῆς ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἐκυμαίνετο μὴ ἔχουσα ἄλλην τροφὴν ἢ τὴν μικρὰν συμπαθειαν ἣν ὑπὲρ τοῦ συζύγου της ἔτρεψε, μέχρις οὐ ἀπώλεσε καὶ ταύτην τότε αἰσθανομένη τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀγαπᾶν, ἠράσθη ἐντὸς ὀλίγου θυσιάζουσα τὰς ἀρχὰς αὐτῆς ὡς γυνὴ καὶ τὰ καθήκοντά της ὡς σύζυγος. Ἐκτοτε ἐπροθυμοποιήθη νὰ ἀξίησθαι τὰς πρὸς τὸν σύζυγόν της περιποιήσεις ἵνα τὸν ἀποζημιώσῃ διὰ τὴν ἀδικίαν ἣν τῷ παρεῖχε. Ὁ κ. Φερὼν ἐν ἀγνοίᾳ διατελῶν τῆς διαγωγῆς τῆς συζύγου του, ἐφέρετο ὡς πάντοτε εὐγενῶς πρὸς τὴν σύζυγόν του ἦτις βλέπουσα τὴν τοιαύτην τοῦ ἀνδρὸς συμπεριφορὰν ἐσχημάτισε τὴν πεποιθησιν ὅτι οὗτος ἐκλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ βλέπῃ ἐκεῖνο ὅπερ ἤθελε προσάψῃ ἀτιμίαν εἰς τὸν συζυγικόν του βίον. Ἐν τούτοις ἡ κ. Φερὼν καί-

τοι έχουσα την παράδοξον ταύτην ιδίαν περί του συζύγου της ούχ ἤττον ὑπέφερον ἐνδομύχως πολὺ καὶ ἠρυθρία πολλάκις ἐνώπιον τοῦ κ. Φερών μὴ τολμῶσα κἂν ὕπεναι αὐτόν.

Ὁ κ. Φερών διὰ τῆς σιωπῆς του καὶ τῆς πρὸς τὴν σύζυγόν του συμπεριφορᾶς ἐφαίνετο ἐπιδοκίμαζων τὰ κατ' οἶκον συμβαίνοντα, διότι οὐχ μόνον δὲν ὑπεπετεύετο τι ἐκ τῶν συγῶν καὶ παρτεταμένων ἐπισκέψεων παρὰ τῆς κ. Φερών, ἀλλ' ἐνεπιστεύετο ταύτην καὶ εἰς τινὰ νέον ὅστις σιωδενε αὐτὴν εἰς τοὺς περιπάτους καὶ εἰς τὰ θεάτρα, μὴ ὑποπευόμενος δὲ οὐδόλως τὰς σχέσεις τῆς συζύγου του, ἐγένετο ἀθῶος συνένοχος παρέχων τῷ ἀντραστῆ του πᾶσαν εὐκολίαν ἢν πᾶς ἄλλος ὀξυδερκέστερος σύζυγος δὲν ἤθελε βεβαίως παρέχει. Αἱ γλώσσαι τοῦ κόσμου ἔλεγον καὶ ἀπέδιδον εἰς ἀνόητον ἐπιδοκιμασίαν τὴν τυφλότητα τοῦ κ. Φερών, ὃν ὑπελήπτοντο μὲν ὡς ἔμπορον ἐνέπαιζον ὅμως ὡς σύζυγον. Ὁ κ. Φερών οὐδὲν ἤκουεν, οὐδὲν ἐβλεπεν, ἦτο ἀποκλειστικῶς ἐνησχολημένος εἰς τὸ ἐμπόριον ἦτο ὁ τύπος τῆς ἀρχαίας ἐμπορικῆς σχολῆς, οὐδὲν ἰσώτερον δι' αὐτόν ἢ ἡ μετ' ἀκριβείας πληρωμὴ τῶν ὑποχρεώσεών του καὶ ἡ τιμὴ τῆς ὑπογραφῆς του, δι' ὅλα ταῦτα ἔχαιρε τὴν ὑπόληψιν τῶν συναδέλφων του. Ἡ μόνη λύπη τοῦ κ. Φερών ἦτο ἡ στέρησις διαδόχου εἰς ὃν ἤθελε κληροδοτήσει σὺν τῇ περιουσίᾳ του καὶ τὸ ἀκηλίδωτον ὄνομά του. Πλούσιος ὢν εἰργάζετο μολαταῦτα πάντοτε μετὰ μεγάλης δραστηριότητος, προσεκτικὸς καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα πράγματα τὰ ἀφορῶντα τὸ ἐμπόριόν του, δὲν ἐγκατέλειπε ποσῶς τὸ κατάστημά του καίτοι ἀπεριόριστον εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἀποθηκάριον του Ἰωάννην Χαρπούνην, καὶ οὐχ ἤττον ἐξετίμα τὴν τιμιότητα τοῦ πρώτου αὐτοῦ γραμματέως Νικολάου Δαρδῆ. Ὁ κ. Φερών ἐνησχολημένος πάντοτε εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις του, ἔμενε μᾶλλον ἐν τῷ γραφείῳ ἢ ἐν τῷ οἴκῳ του. Δὲν ἐξήρχετο μετὰ τῆς συζύγου του ἢ μόνον τὰς Κυριακάς. Ἐν τέκνον βεβαίως θ' ἀπησχόλει τὸν κ. Φερών καὶ ἐφαίδρυνε διὰ τῶν χαριεντισμῶν καὶ μειδιαιμάτων του τὴν μονότονον ζωὴν του καὶ θὰ ἐκάλυε ἴσως τὴν σύζυγόν του ἀπὸ τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν εὐτυχίαν ἐν τῷ ἔρωτι ἄλλου τινός.

ΚΕΦ. Ε.

Ἡ κ. Φερών παρεκάθητο τῷ συζύγῳ της ἐν τῇ ὑπὸ δύο ρωμαλέων κωπηλατῶν διοικουμένην λέμβῳ, ἐπισπευδόντων νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀβρῆς, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπικειμένης καταγίδος. Ἡ κυρία Φερών οὐδόλως ἐσκέπτετο εἰς τὸν μέλλοντα νὰ δια-

τρέξωσι κίνδυνον, ἀλλ' ἡ ἀνυπομονησία της ἦτον ἐπιμεγαλητέρα τῆς τῶν κωπηλατῶν, ἐπιθυμοῦσα νὰ φθάσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. ἐνητένιζε μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων τὴν πόλιν Ἀβρῆν διακρινομένην μόλις ἐν τῇ ὀμίχλῃ, οὐδόλως προσέχουσα εἰς τὰς φιλικὰς παρηγορίας τοῦ κ. Φερών εἰς τὰς ὁποίας μόλις ἀπήντα ἀπερισκέπτως πως. Ὁ κ. Φερών ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἑνηθισμένος εἰς τὴν θῆαν θαλάσσης ἐξηγριωμένης δὲν παρετήρησεν ὅτι τὰ κύματα προσελάμβανον γιγαντιαίας διαστάσεις καὶ ὅτι ἡ ἐλαφρὰ λέμβος δὲν ἦτον εἰς θέσιν νὰ ἀνθίξῃ εἰς κακοκαιρίαν. Κτύχως ἦταν ἡδὴ πλησίον καὶ ἡ λέμβος ἔμελλε νὰ ἐλλιμενισθῇ ἐν ἀσφαλείᾳ μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταγίδος.

Ἐν τούτοις, ὁ ἄνεμος ἐσύριζεν ἤδη ὑποκώφως, τὰ κύματα ἐξωγκοῦντο, ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐπληροῦτο ὀμίχλης, καὶ ὁ μελανὸς ὄριζων διεσχίζετο ὑπὸ ἀστραπῶν. Οἱ γλάροι μὲ τὰς λευκὰς αὐτῶν πτέρυγας ἐπέπλεον ἐπὶ τῶν ὑδάτων κραυγάζοντες ἐκ χορᾶς προσεχούς τρικυμίας καὶ οἱ ναύκληροι προσεκάλουν τὰ μακρὰν εὐρισκόμενα πλοῖα νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν λιμένα.

Ὁ κ. Φερών ἐξέβαλε τὸν πῖλον του τρέχοντα τὸν ἔσχατον κίνδυνον, ὅτε ἡ κόμη αὐτοῦ φαῖα ἤδη περιεχύθη περὶ τὸ πρόσωπόν του.

— Πτωχὴ μου Φαννὴ, εἶσαι θυμωμένη ἐναντίον μου, εἶπεν ὁ κ. Φερών λαμβάνων τὴν χεῖρα της ἀφειθεῖσαν αὐτῷ ψυχρὰν καὶ ἄψυχον.

— Ἐγὼ! ἀπήντησε μηχανικῶς, ἀγνοοῦσα τὴν ἀπευθυνθεῖσαν αὐτῇ ἐρώτησιν.

— Ἄ! τὸ ἐλέπω κάλλιστα, οὐδόλως δ' ἀπατῶμαι ὁσάκις πρόκειται νὰ μαντεύσω τὰς σκέψεις σου. Πώποτε δὲν ἠπατήθην!

— Νομίζεις; ἀπήντησε μετὰ λεπτοτάτου μειδιαιματος.

— Βεβαίως, καὶ οὕτω πρέπει νὰ ἦνε μεταξὺ καλοῦ ἀνδρογύνου ὡς ἡμᾶς. Σὲ ἀγαπῶ, τέκνον μου, τὸ γνωρίζεις; σὺ δὲ δὲν μὲ ἀγαπᾶς ὡσαύτως; διὰ τοῦτο ἀνησυχῶ, λυποῦμαι καὶ ταραττομικὴ βλέπω σε δυσαρεστομένην καὶ ἂν ἡ δυσαρεσκία αὕτη προήρχετο ἐξ ἐμοῦ ἤθελον εἶσθαι ἀπαρηγόρητος. Ὡς ἐκ τούτου, θ' ἀναγνωρίσῃς ὅτι καθ' ὅλην τὴν δεκαετίαν τοῦ συζυγικοῦ βίου μας δὲν σὲ δυσπρόστησα οὐδὲ δεκάκις, κατὰ συνέπειαν δύναμαι νὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι σὲ κατέστησα εὐτυχῆ... Ἡ ἰδέα αὕτη μὲ παρηγορεῖ καὶ εὐχαριστεῖ Φαννὴ, προσέθεσε μετὰ τινὰ σιωπὴν καθ' ἣν ἠλπίζεν ἀπάντησίν τινα καταφατικὴν. Ναί! ἡ βεβαιότης αὕτη ἀξάνει τὴν πηγάζουσαν ἐκ τῆς ἐνώσεώς μας ἡρεμον καὶ συνεχῆ εὐτυχίαν. Ἡ εὐτυχία αὕτη

πηγάζει προπάντων ἐκ τῆς ἐπιθυμίας ἣν ἔχω νὰ σὲ εὐχαριστῶ καθ' ὅλα ἀγαπητῆ μου φίλη.

— Γνωρίζω ὅτι εἶσαι καλὸς, ἀπήντησε μὲ φωνὴν διακοπτομένην ἐκ τῶν λυγμῶν.

— Τότε, διατί αὕτη ἡ λύπη, διὰ τί τὰ δάκρυα ταῦτα; Μαντεύω τὴν αἰτίαν, καὶ θὰ καταβάλλω πῆσαν προσπάθειαν νὰ ἐπανορθώσω ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ πᾶν ὅ,τι προξενεῖ τὴν δυσαρεσκίαν σου ταύτην. Ἐπεθύμεις νὰ μείνῃς ἐν Ἀβρῆ, ἔπρεπε νὰ σὲ ἀφίσω καὶ νὰ μεταβῶ μόνος εἰς Ὀνφλέρ, ἢ νὰ διέλθω τὴν Κυριακὴν μετὰ σοῦ ἐν τῇ πόλει. Εἴθελον προσκαλέσει τὸν Χακκίνον νὰ γευματίσῃ, τὸ δι' ἐσπέρας εἶθελες μέλψει τεμάχιόν τι. Ἴσως περιέμενε; καὶ ἐπισκέψεις; Ἴσως ἐροῦσαίτο τὸ πέρασμα τῆς θαλάσσης, πράγματι οὐσῆς γθὲς μᾶλλον τεταραγμένης ἢ τὴν πρώϊαν ταύτην.

— Δὲν θὰ ἦσαι ὀλιγώτερον ἡσυχος ἐντὸς μιᾶς ὥρας, εἶπεν εἰς τῶν ναυτῶν περιχερόμενος ὑπὸ ἰδρώτος ἐκ τῶν ἀγῶνων εὐς κατέβαλλε κωπηλατῶν. Μὲτ' ὀλίγον θ' ἀρχίσῃ χορὸς διαβολευμένος.

— Δὲν ὑπάρχει κίνδυνος; ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ κ. Φερών ἀτενίζων πρὸς τὴν σύζυγόν του μετὰ τρόμου διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν αὕτη δὲν ἐφοβεῖτο.

— Τώρα οὐχί τόσον, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος κωπηλάτης μετῶν διὰ τῶν ὀρθκλῶν τὴν ἀπόστασιν ἣν ἡ λέμβος ἔμελλε νὰ διατρέξῃ ἔτι, οὐχ ἤττον ὅμως πρέπει νὰ σπεύσωμεν.

— Μὴ φοβῆσαι Φαννὴ, εἶπεν ὁ ἔμπορος πλησιάζων καὶ λαμβάνων τὰς χεῖρας της καὶ θέτων ἐντὸς τῶν ἰδικῶν του. Ἰδοὺ φθίνοντες ἤδη. Οἱ καλοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι ἔχουσι δίκαιον, προμηνύεται καταγίς καὶ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἦμεθα ἤδη εἰς τὸν οἶκον, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τρομάξῃς, τέκνον μου, βλέπουσά με τοσοῦτον ἡσυχον, διότι ἂν ὑπῆρχε κίνδυνος θὰ ἀνησυχῶν ἐπίσης.

— Δὲν τρομάζω, ἀπήντησεν αὕτη μετὰ προαδόξου ἐκφράσεως.

— Ἀδίκως προσπαθῆς νὰ μοὶ τὸ κρύψῃς, δὲν ἀπατῶμαι Φαννὴ, εἶται δυσηρεστημένη ἐναντίον μου ἀποκαλοῦσα με ἐνδομύχως τύραννον.

— Τί ὥρα εἶνε; ἠρώτησεν ἡ κ. Φερών, ἣς αἱ σκέψεις ἦσαν λίαν μακρὰι τοῦ μονολόγου τοῦ συζύγου της.

— Ὡ! δὲν εἶνε ἀργά. ἀγαπητῆ μου φίλη, ἀπήντησεν ὁ κ. Φερών, πιστεύω νὰ προρθάσῃς τὴν λειτουργίαν, ἄλλως ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν ἀμαρτίαν τῆς ἐλλείψεως ταύτης.

— Σιωπῆ! κύριε Φερών, διέκοψεν εἰς τῶν κωπηλατῶν διακόπτων τὴν κωπηλασίαν καὶ σταυροκοπού-

μενος, δὲν εἶνε καιρὸς νὰ παίξῃ τις μὲ τὰ θεῖα μὲ τοιοῦτον αἰσχροὺν καιρὸν.

— Νομίζω, ὅτι οὐδὲ κατ' ὄργυαν προχωροῦμεν, εἶπεν ὁ ἕτερος μετ' ἀποθαρρύνσεως καὶ πολὺ φοβοῦμαι μήπως τὸ πρῶτον μεγάλο κύμα μᾶς βυθίσῃ.

— Φίλοι μου, σὰς ὑπέσχεθην τριάκοντα φράγκα, νῦν σὰς ὑπόσχομαι ἑκατὸν ὄρκει νὰ φθάσωμεν πρὸ τῆς καταγίδος, εἶπεν ὁ κ. Φερών τρέμων μᾶλλον διὰ τὴν παρουσίαν τῆς συζύγου του ἢ δι' ἑαυτόν. Θὰ φθάσωμεν ἐντὸς ὀλίγου Φαννὴ, σοὶ τὸ βεβαιῶ, γνωρίζεις κάλλιστα ὅτι δὲν ἀπατῶμαι ποτέ.

— Κύριε Φερών, κενώσατε τὸ πλυμμυρήσαν τὸ πορθμεῖον ὕδωρ καὶ βοηθήσατέ μας ὀλίγον, ἔκραξεν εἰς τῶν κωπηλατῶν.

— Τοῦτο μόνον εἶνε, ἀπήντησεν ὁ κ. Φερών κενῶν διὰ τοῦ πῖλου του τὸ εἰσερχόμενον ἐκ τῶν κυμάτων ὕδωρ, εὐρέθην εἰς δεινότερας περιστάσεις εἰς τὰς Ἰνδικὰς θαλάσσας καὶ πάντοτε εὐτυχῶς τὰ κατώρθωσα.

— Ὡέ! Ὡέ! ἐκραύαζαν οἱ δύο ναῦται πρὸς τοὺς ἐν τῇ προκυμαίᾳ εὐρισκομένους καὶ εὐκολύνοντας τὴν τῶν πλοίων ἐν τῷ λιμένι εἰσοδον, ρίψατέ μας ἕνα κάλον! Ὡέ!

— Δὲν εἶνε ὁ Λουδοβίκος δὲ Λανδουὰ ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν προκυμαίαν, ὅστις μᾶς κάμη σημεῖον; ἠρώτησεν ἡ κ. Φερών ἐξερχομένη τῶν σκέψεών της καὶ κύπτουσα ἔξω τῆς λέμβου, ἵνα κάλλιον διακρίνῃ τὸ ἀντικείμενον πρὸς ὃ τὸ βλέμμα καὶ αἱ σκέψεις της ἔτεινον.

— Ὡ! Θεέ μου! Φαννὴ πρόσεχε! εἶπεν ὁ ἔμπορος κρατήσας αὐτὴν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ ἀναγκάσας αὐτὴν νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐξ οὗ ἤθελε μοὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ σὲ λυτρώσω, ἠθέλαμεν χαθῆ καὶ οἱ δύο ὁμοῦ.

— Δὲν εἶνε ἐκεῖνος! ἐψυθίρισεν ἐκείνη, μένουσα ἀκίνητος καὶ καλύπτουσα τὸ πρόσωπόν της διὰ τῆς χειρὸς, δὲν θὰ μᾶς ἀνέμενε!

— Δόξα νάχῃ ὁ Θεός, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ξηράν; εἶπεν μετὰ χαρᾶς ὁ Φερών ἀρπάζων τὰς χεῖρας τῆς συζύγου καὶ κατασπαζόμενος αὐτὰς μετὰ κρουνῶν δακρύων. Πτωχὴ μου φίλη, διὰ μίαν στιγμὴν ἐνόμισα ὅτι θὰ ἐχανόμεθα, δὲν θὰ ἐπιστρέψω διὰ πολλὴν καιρὸν πλέον εἰς Ὀνφλέρ μετὰ σοῦ.

— Ἐὰν ἐβυθίζομεθα, δὲν θὰ ἦτο ἰδικόν μας τὸ σφάλμα, εἶπε περιχαρῆς εἰς τῶν ναυτῶν ἐνῶ καθῆλκον τὴν λέμβον. Μόνον τρελλὸς ἢ ἐρωτευμένος ἤθελεν ἀψηφίσῃ καιρὸν διαβολευμένον ὡς τὸν τμημερινόν.

— Καλὰ σοὶ τὸ ἔλεγον ὅτι θὰ φθάσωμεν σώω;

βλέπεις λοιπόν ότι δεν ήπατώμην. Ίδου εκατόν φράγκα, παληκάρι μου με την συμφωνίαν να πίητε εις ύγιαν της κ. Φερών. Άλλά αγαπητή μου, είσαι καταβεβρεγμένη και φοβούμαι μήπως πάθης από συνάγχην, εύτυχώς το ύδωρ της θαλάσσης δεν είνε ψυχρόν.

— Τί με μέλλει; απήντησε μετ' ελαφράς ανυπομονησίας διεγερθείσης εκ της προθυμίας του συζύγου της. Άγαπή τι; την ζωή; ύσάκις είνε χρήσιμος εις τινα, δι' έμέ όμως ήτις δεν έχω τέκνα και την όποιαν ούδεις θά λυπηθῆ.

— Δεν όμιλεις σπουδαίως! απήντησε πικρώς ο κ. Φερών, δυσαρεστηθείς εκ της ύπονείας ταύτης ήτις τῷ έφάνη έτι άδικωτέρα εν τῇ παρούσῃ περιστάσει. "Όχι, είνε αδύνατον να έχης τοιαύτην ιδέαν, επειδή γνωρίζεις ότι σε αγαπῶ ύπερ πάν άλλο εν τῷ κόσμῳ. Έν σοι έθεσα πᾶσαν την ειδικαιονίαν και τάς μεγαλητέρας εΐμαι πρόθυμος να κάμω θυσία; ίνα σοι αποδειξω ότι περι πολλοῦ πιστοῦμαι την ευδαιμονίαν σου... Εΐσαι ήδη εύτυχῆς, θά γίνης δι' έτι περισσότερον οτε αύξήτω την περιουσίαν μας, ήτις θά μοι επιτρέψῃ να σοι πράσχω όλας τάς εύχαρισήσεις των στολισμῶν, οτε θά αποσυρθῶ από το έμπόριον... Τίς οίδεν; ίσως τεκνοποιήσωμεν τότε πρὸς επίμετρον της εύτυχίας μας.

— Δεν αισθάνομαι καλά; απήντησεν αυτη με ταπεινήν φωνήν μη βλέπουσα το ποθούμενον πρόσωπον εν τῷ σχηματισθέντι χάριν της καταγιγίδος εν τῇ προκουμαία όμιλῳ. Δεν ζητῶ σήμεραν άλλο τι η ν' αναπαυθῶ, δεν ελπίζω δε να το κατορθώσω.

Ο κ. Φερών ανήρπασε την σύζυγον του, επήδασεν εις την ξηράν και την μετέφερεν οὔτω εις απόστασιν τινα από της ξηρᾶς, ως αν έφοβείτο μήπως η θάλασσα καταδιώκουσα αυτόν τῷ διαμφισβιτήσῃ το πολύτιμον φορτίον ύπερ έκάλυπτε δια τοῦ σώματός του.

ΚΕΦ. ΣΤ.

Τά κύματα ύψούντο μέχρι των περιφραγματών της προκουμαίας. Η καταγιγίς ήτον ήδη εν ὄλῃ αυτης τῇ δυνάμει και η θάλασσα εφαινετο τοσοῦτον εξηγηρωμένη, ὡστε έφοδούντο δια τα πρό τιος εξελθόντα πλοία φαινόμενα έτι εκ της ξηρᾶς.

Ο Διμενάρης ελάμβανεν ενεργητικά μέτρα πρὸς βοήθειαν των κινδυνευόντων πλοίων, οί ναύκληροι έστρεχον εις τάς θέσεις των και ανιμενον με έσταυρωμένας τάς χείρας και εν σιωπῇ την στιγμήν καθ' ην έμελλον να φανῶσι χρήσιμοι με κίνδυνον της ζωῆς των.

Έλέγετο, ότι το πρό μιάς μόλις ώρας εξελθόν Δεβονσίρ έμελλε να επιστρέψῃ εις τον λιμένα ύποστάν

ίσως βλάβην σπουδαίαν. Τά τηλεσκοπικα διηυθύνοντο έξω της θαλάσσης και εν τῇ συγκεχυμένη μελωδία των κυμάτων και των ανέμων, ήκούοντο εκ διαλειμάτων άστειάι κραυγαί και άγριοι συριγμοί, διάλεκτος γνωστή παρά τοις ναυτικοίς. Έδῶ έλυον τεύς κάλους, παρέκει συνέλεγον ζύλα προετιμάζοντες μέσα σωτηρίας.

Η σπουδή και ο ζήλος των εργαζομένων ήτον σάφες τεκμήριον του έπαπειλούντος κινδύνου τα αίφριδίως εν τῇ θυέλλῃ ταύτῃ εύρεθέντα σκάφη. Άλλ' ο Φερών ανήσυχος δια την ωχρότητα και συγκίνησιν της συζύγου του δεν έσκέτετο η να φθάσῃ εις το οικημά του, η συζυγική του στοργή τῷ ενέπνευσεν εγωϊσμόν, οστις τον κατέστησε ὄλως ξένον εις πάν ότι δεν εφαινετο να ήτον εις άμμεσον σχέσιν μετὰ της παρούσης θέσεώς του. Δεν επληροπορήθη περι των ναυαγίων, δεν ήρώτησεν αν άπαντες οί άλιεΐς επέστρεψαν, δεν ήκουσε τάς ανησύχους κυκλοφορούσας ειδήσεις, αλλά πρέσυρε την κ. Φερών μήτε στιγμήν παραμείνας, μη προσέξας εις τινας μέχρι των ὄτων του άριχθείσας λέξεις κατά την διάβασίν του. Ουδόόλως επίτης εξεπλάγη δια την δεικνυομένην πρωτοφανῆ ψηφρότητα και απομάκρυνιν εκείνων, οΐτινες άλλοτε έπροθυμοποιούντο να τῷ δεικνύοσι δείγματα σεβασμοῦ, φιλίας και ύπολήψως ὡς γνωστόν και τιμώμενον παρά πάντων των της Άδρης κατοίκων.

— Μόνον ο Πέτρος Πλατύς δεν είναι επί της ξηρᾶς, έλεγεν άλιεύς τις προσδένων την λέμβον του εις τά σίδερα της προκουμαίας; ο αφηνιασμένος αυτός εξήλη μετὰ τιος επιβάτου δι' Ονφλέρ και όλίγας ελπίδας; έχω να τον ιδω επιστρέφοντα τον πτωχόν άνθρωπον.

— Δεν δύναται να αίτιασθῆ τον πανάγαθον Θεόν δια την καταγιγίδα, καθότι η θυέλλα προεμηνύετο ήδη από χθές, έπεν έτερος άλιεύς τακτοποιών τα δύνκτατου

— Άπόδειξις τούτου, είνε ότι χθές διεπεραιώθη μετὰ του κ. Φερών εις Ονφλέρ με εξηγηρωμένην θάλασσαν, αλλά θά το ελησμόνησε προπίνων εις ύγειαν του κυρίου.

— Έστω! ο οίνος της κυριακής είνε ήγιασμένος και ο Πέτρος ο Πλατύς θά επανέλθῃ σῶος και άβλαβῆς ὡς βαρέλιον του Κινδάρδ και του Ρολλέτ.

— Πράγματι, φαίνεται ότι η θάλασσα έστομάχασε καταβροχθίτσα πλήρωμα και φορτίον, διότι έρριψεν επί της παραλίας μέρος των πραγματειῶν.

— Ο Ιωάννης Λουδοβίκος διηγῆτο πρό όλίγου ότι το ήμισυ του φορτίου έλυτρώθη ήδη και ότι η τριχυμία έρριπτεν έξω και άλλα λείψανα.

Όσον δια τα πλήρωματα καταβροχθίσθησαν και δεν ύποθέτω να κρούσσι δια κανένα τους κάδωνας, επειδή η θάλασσα έχρησίμειυσεν αντι τάφου εις τους ναυαγούς.

— Ίδου, μα την χαριτωμένην Μαρίαν, ο κ. Φερών επιστρέφων, φαίνεται ὡς ναυαγός του Κιμβάρδου.

— Εΐθελον να ιδω έποίαν φυσιογνωμίαν θά είχες Θωμά Βουβέ, εν είχες μόνον δύο ώραία σκάφη ὡς εκείνα μετὰ των εν αυτοίς έμπορευμάτων.

— Έχεις δίκαιον, Χριστόφορε; άλλ' ήμεις δεν θά κατασταθῶμεν ποτε εύτυχεις να γίνωμεν κύριοι τοσοῦτου πλούτου, μη έχοντες άλλο σκάφος η τάς άλιευτικές μας λέμβους.

— Δεν έρχεσαι έως εις την εκκλησίαν να προσευχηθῶμεν όλίγον ύπερ αναπαύσεως των συναδέλφων μας του Κιμβάρδου και Ρολλέτ;

— Ναί! εύχαρίστως, με συμφωνίαν, κατόπιν να υπάγωμεν εις την οίαποθήκην των χιλίων πιπῶν και πλωμεν εις ύγειαν των ναυαγῶν.

Ο κ. Φερών ήκουσε τάς όνομασίας του Κιμβάρδου και Ρολλέτ, χωρίς να ενθυμηθῆ κατ' αρχάς ότι ανήκοντες αυτόν τα δύο ταῦτα πλοία, ὡν την άφιξιν ανένεμεν από ήμέρας εις ήμέραν. Μετὰ τινα σκέψιν όμως προησθάνθη δυστύχημά τι ύπερ η θεά της θυέλλης; δεν είχε προκαλέσει και έστρεψε περιλύπως το βλέμμα πρὸς την θάλασσαν, τρόπον τινα έρωτων αυτην. — Άλλ' άπεσπάσθη από της θέσεως ταύτης ύπό της κ. Φερών επισπευδούσης τά βήματά της πρὸς την οικίαν πλησίον ηδῃ κειμένης. Πολλάκις έστρέφετο μετὰ ζωηρότητος ελπίζουσα να διακρίνῃ ποθητόν τι πρόσωπον, άλλ' αναγνωρίζουσα την άπάτην της επανέπιπτεν εις άπελπισίαν μετὰ δακρύων.

Ο έμπορος απέδιδε την συγκίνησιν ταύτην εις το δια της θαλάσσης κινδυνῶδες πέραςμα και επέσπευδε να την ιδῆ ήσυχάζουσαν οίκοι. Ουχ ήττον ανησυχει και περι της άφιξεως των δύο πλοίων και ηύχετο να τα ιδῆ ελιμενισμένα εναντι του οικου του, μυρίους συνδυασμούς εξαγών εκ της πωλήσεως των κομιζόμενων πραγματειῶν. Αίαν όμως εξεπλάγη παρατηρήσας ότι το κατάστημα ήτο κλειστόν. Ο Ιωάννης Χαρπούης είνε άληθές ότι έπροτίμα ν' αποθάνῃ η να έργασθῆ την Κυριακήν ούχ ήττον έσυνίθιζε πάντοτε να κάθηται εν τῷ καταστήματι καπνίζων η εις την θύραν θερμαινόμενος; ύπό τάς άκτινας του ήλιου και ανταποδίδων τους απευθυνομένους; αυτῷ ένομαστί χαιρετισμοῦς των διαβαιόντων.

Η κ. Φερών εξ άλλου ελπίασα ν' απαντήσῃ το μεταίως ζητηθέν πρόσωπον εν τῇ δδῶ, εις το οικημα,

εΐεβαιώθη ότι το οικημα ήτον έρημον, αι θύραι τα παράθυρα κλειστά.

Ο κ. Φερών υπετραύλισεν λέξεις τινάς εναντίον του αποθηκαρίου του και ήρξατο κρούων την θύραν, αλλά μόνον ο κύων, φύλαξ του οικηματος άντεπεκρίθη εις τον κρότον.

— Φαίνεται ότι πέπρωται να μη εισέλθω εις τον οικον σήμεραν είπε με ψυχρόν ύπρος η κ. Φερών.

— Πράγματι, πτωχή μου φίλη δεν δύνασαι να μείνης έξω εις αυτην την θέσιν, ας υπάγωμεν εις του Χακκίνου.

— Όχι! απήντησεν μετὰ μελαγχολικου ύφους; δεν αισθάνομαι έμαυτην ικανήν να παρουσιασθῶ εις των άλλων τους οίκους.

Κινδυνεύομεν οὔτω να περιμείνωμεν άχρι νυκτός, επανέλαβε θυμοειδῶς ο κ. Φερών.

Κάλεσον σιδηρουργόν τινα να μας άνοιξῃ την θύραν της μικρᾶς αὔλης, είπεν η κ. Φερών αισθανομένη τους πόδας της καμπομένουσ.

Ο αποβάλλω τον Χαρπούην αύριον! απήντησεν ο έμπορος άδημονῶν δια την θέσιν της συζύγου του. Να μας αφήτη οὔτω εν τῇ δδῶ, είναι αναίδια! Άλλά νομίζω ότι έχω το κλειδίον της όπισθίου θύρας...

— Έπρεπε να ενθυμηθῆς ενωρίτερον αντι να καταφέρῃσαι εναντίον του τέσω άποσιωμένου σου Χαρπούη.

— Εΐναι άληθές, θά δυσκολευθῶ πολὺ να τον άντικαταστήσω. Ο αποβάλλω μόνον τον Λαρδῆ.

— Θεέ μου! κύριε ούδεις πταίει άλλος εκτός σου.

— Εΐναι άληθές! Αισχύνομαι πράγματι εις την ήλικίαν μου δια την τόσην μου άπερισκεψίαν.

— Πῶς! άκόμη με ακολουθεΐς; είπεν η κ. Φερών εις τον εισάξαντα αυτην δια της όπισθίου θύρας σύζυγον της.

— Άλλά φίλη μου, απήντησεν ο Φερών κλονισθείς εκ της αποτόμου έπερωτήσεως ταύτης, δεν δύναμαι να σ' αφήσω μόνην ενῶ ύποφέρεις.

— Δεν έχω ανάγκην ούδενός, επιθυμῶ να μείνω μόνη, είπε μετ' αποφασιστικου ύφους.

— Άλλ' αγαπητή μου Φκννή! ... επέμεινε ο κ. Φερών βαδίζων όπισθεν αυτης και φοβούμενος μήπως την δυσαρεστήσῃ.

— Α! κύριε, θά μοι άρνηθῆς την άδειαν να μείνω μόνη και αναπαυθῶ; είπεν στρεφομένη ανυπομόνως άμα έθεσε τον πόδα επί της ούδοῦ της αίθούσης της

— Με παρεξηγεΐς, καλή μου φίλη, νομίζουσα ότι σε ακολουθῶ δια την ύπόσχεςιν ην μοι έδωσας...

— Ποίαν ύπόσχεςιν; απήντησε μετὰ ζωηρότητος και έρυθρίωσα.

— Καλά! δὲν ζητῶ σήμερον τὴν ἐκτέλεσιν, εἶπε, μειδιῶν.

— Ἐάν σοι ὑπεσχέθην, δὲν θέλω λείπει ἀπὸ τὸν λόγον μου, ἐπανέλαβεν τρέμουσα καὶ ταπεινοῦσα τοὺς ὀφθαλμούς.

— Βασίζομαι εἰς τοὺς λόγους σου, καλή μου Φαννή, μοι ὑπεσχέθης νὰ μὲ συνοδεύσης ἡμέραν τινα πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐν τῷ Πύργῳ κόμητος δὲ Λανδοῦ.

— Ὡ! ἔκαμε μετὰ κινήματος ἀποστροφῆς· ἡ ἐπίσκεψις αὕτη δὲν εἶναι τῆς πάσης ἀνάγκης.

— Βεβαίως, ἀφοῦ πρὸ ἑξαμηνίας ἤδη τὴν ἀναβάλλης ἀπὸ ἐβδομάδα εἰς ἐβδομάδα καὶ ἐπειδὴ μόνον τὰς Κυριακὰς εὐκαιρῶν...

— Ἔχομεν καιρὸν, σὲ βεβαίῳ, εἶπε μετ' ἀναστεναγμοῦ.

— Ἀκόμη, ἀλλὰ τοῦλάχιστον πρέπει νὰ ἤμεθα δικακριτικοί. Γνωρίζω κάλλιστα, ὅτι ὀλίγον θὰ κολακεύσῃ ἡ ἐπίσκεψίς μας κόμητα ὅστις ὀλίγην δίδει σημασίαν εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ νὰ σοι εἶπω τὴν ἀλήθειαν, ἂν δὲν εἶχα ἄλλο τι αἴτιον, ἤθελον ἀποφύγει τὴν ταπεινώσιν ταύτην, ἀλλὰ βλέπεις ἀγαπητή μου Φαννή, ἐπιθυμῶ νὰ εὐαρεστήσω τὸν υἱὸν σου, τὸν τοσοῦτον καλὸν αὐτὸν νέον τὸν μὴ συμμεριζόμενον τὰς ἀνοήτους προλήψεις τοῦ πατρὸς σου καὶ ἐπιδιώκοντα τὴν χυδαίαν φιλίαν μας, ὅσον ὀφείλομεν νὰ ἐπιζητῶμεν τὴν ἰδικὴν του...

— Ὁ κ. Λουδοβίκος, γνωρίζεις, χάριτι θεῶν, τὸν πατέρα σου καὶ ἐκτιμᾷ αὐτὸν κατὰ τὴν ἀξίαν του, εἶπεν μετὰ πικρίας ἡ κυρία Φερῶν.

— Ναί, ὁ κόμης δὲ Λανδοῦ εἶνε τῆς παλαιᾶς σχολῆς ἄνθρωπος δὲν λησμονεῖ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τοὺς προγόνους του, τοὺς τίτλους του ὡς εὐγενῆς καὶ τὰ ἀθυρμάτια ἐκεῖνα ἅπερ οὐδ' ὅλως καθιστῶσιν ἐντιμώτερον τὸν ἄνθρωπον. Ἀλλὰ μολαταῦτα δὲν πρέπει νὰ παραβλέψωμεν τὴν ἐθιμοταξίαν, ἐπιθυμῶν νὰ ἤμῃ εἰς καλὴν ἁρμονίαν μετὰ τοῦ πατρὸς τοῦ νέου Λουδοβίκου, τόσον καλοῦ δι' ἡμᾶς καὶ πρὸ πάντων δι' ἐσέ.

— Σοὶ ἐγγυῶμαι ὅτι δὲν θὰ παραπονηθῇ διόλου διὰ τὴν ἔλλειψίν μας ταύτην πρὸς τὸν πατέρα σου, ἀπήντησεν ἡ κ. Φερῶν ἀνησυχοῦσα ἐπὶ τῇ ἐπιμονῇ τοῦ συζύγου της.

— Βεβαίως, ἔχει ἰκανὴν πρᾶξιν κόσμου, ἵνα μὴ ἀποδείξῃ τι, οὐχ ἤττον ἐνδομύχως θὰ πειραχθῇ.

— Ὁ κόμης δὲ Λανδοῦ, οὐδὲ ἀπαξ ἔθεσε τὸν πόδα του ἐδῶ ὅπως σὲ ἐπισκερθῇ.

— Βεβαίως ἡ ποδᾶγρα τὸν κατακρατεῖ ἐν τῷ δωματίῳ του, καὶ πρὸ πολλοῦ δὲν ἐξῆλθεν ἀλλ' ὅμως ἐπεφόρτισε τὸν υἱὸν του δικαιολογούμενος ὅτι μὲ τὴν

πρώτην εὐκαιρίαν ἤθελε τὸ πράξει.

— Δὲν θὰ ἔλθῃ ποτέ, σοὶ λέγω, ἤθελεν ἐρυθριάσει εἰσερχόμενος εἰς τὸ κατάστημα ἐμπόρου.

— Ὁ υἱὸς του εἰσέρχεται καθημερινῶς, ὁ υἱὸς του εἶνε καθημερινῶς εἰς τὴν συναναστροφήν μας, γευματίζει μεθ' ἡμῶν, σὲ συνοδεύει παντοῦ εἰς τοὺς χορούς, εἰς τὸ θέατρον, εἰς τὸν περίπατον...

— Ἐάν ὁ κόμης δὲ Λανδοῦ, ὑπεπετεύετο αὐτὸ, δὲν ἤθελε τὸ συγχωρήσῃ ποτέ!

— Ὡ! Τοῦτο εἶθελεν εἶσθαι ἀνυπόφορον, ἀνήθικον καὶ γελοιοδέστατον. Ἀλλὰ συγχαίρω τὸν νέον Λουδοβίκον σκεπτόμενον διαφοροτρόπως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ὅστις δὲν ἐρυθρῶξεν διὰ τὴν θέσιν μου, ἦν προτιμῶ τῆς κοινωνικῆς τάξεως ὅλων τῶν εὐγενῶν τοῦ κόσμου. Ἐντούτοις δὲν ἐπιθυμῶ νὰ λείψω ἀπὸ τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν κοινωνικὴν θέσιν τοῦ κ. Λανδοῦ σέβας καὶ ἐπειδὴ δεικνύεις ἀποστροφήν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην ἥτις μοι φαίνεται ὑποχρεωτικὴ, θὰ ἐπωφεληθῶ τῆς κυριακῆς μου διὰ νὰ τὴν ἐκτελέσω....

— Πῶς! κύριε ἐπιμένεις νὰ ἐπισκερθῇ; σήμερον ἐν τῷ Πύργῳ τὸν κ. Λανδοῦ; διέκοψεν ἡ κ. Φερῶν ζητοῦσα νὰ μαντεύτῃ τὸ αἴτιον τῆς ἐπιμόνου ταύτης ἀποράσεως.

— Σὲ ἀπαλλάτω οὕτω, ἀγαπητή μου Φαννή, ἐνοχλήσεως ἢ ἀργὰ ἢ γρήγορα εἶθελες ὑποστῆ.

— Δὲν σὲ ἐννοῶ, μόλις ἐπιστρέψαμεν καὶ θέλεις νὰ μὲ ἀφήσῃς;

— Ἀλλὰ δὲν ὑποφέρεις; δὲν ἐπιθυμοῦς νὰ μείνης μόνη; ἠθελον δυσαρεστηθῆ πολὺ νὰ σὲ στενοχωρήσω ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἤξεύρω τί νὰ κάμω τὴν κυριακὴν....

— Ἄ! εἶπεν εἰρωνικῶς, παραφυλάττουσα τὰς ἐντυπώσεις τοῦ κ. Φερῶν, μὲ καθησυχάζεις λέγων μοι ὅτι ἐξ ἀργίας κινούμενος θέλεις νὰ μεταβῆς εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην ἢν ἀποδοκιμάζω καὶ τὴν ὀπίαν, σὲ παρακαλῶ, ν' ἀναβάλλης.

— Σὲ εἰδοποιῶ, ὅτι θὰ σὲ κατηγορήσω ἐνώπιον τοῦ Λουδοβίκου.

— Κατηγόρησόν με ὅσον θέλεις, ἀλλ' ἀπεχε ἀνωφελοῦς διαδήματος, τὸ ὅποιον δύναται νὰ παρεξηγηθῇ ἐπὶ κακοῦ.

— Δὲν ἐννοῶ πῶς εἶνε δυνατόν. Μολαταῦτα δὲν θέλω λείπει ἀπὸ τοῦ νὰ σὲ ὑπαικύνω, μὲ θυσίαν ἔτι νὰ διέλθω λίαν θλιβερώς τὴν Κυριακὴν μου.

— Θὰ δυσκολευθῆς νὰ τὴν διέλθῃς θλιβερότερον ἐμοῦ ὑπετονθύριζεν αὕτη σπεύδουσα νὰ ὑπεκφυγῇ καὶ κρύψῃ τὰ δάκρυά της.

Ὁ κύριος Φερῶν τὴν ἠκολούθησε μετὰ βλέμματος ἀγαθότητος, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ τὴν παρακολυθῆ φοβούμενος μήπως τὴν δυσαρεστήσῃ, κηχῆθῃ μόνον ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ πολὺ μακρὰν αὐτῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς Κυριακῆς ἢν εὕρισκεν ἀτελεύτητον καὶ ἐνοχλητικὴν.

ΚΕΦ. Ζ.

Μετὰ πολλὰς καὶ διαφόρους σκέψεις ὁ κ. Φερῶν ἀπεφάσισε νὰ περιμένη τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀποθηκαρίου, μὴ θελήσας ν' ἀφήσῃ μόνον τὸ κατάστημα καὶ τὴν πάσχουσαν σύζυγόν του, καὶ κατόπιν μεταβῆ παρὰ τῷ Χακίῳ καὶ ἐξοδεύσῃ τὸν καιρὸν του παίζων μετ' αὐτοῦ τοὺς κύβους. Ἐντοσοῦτῳ ἡ θέξ τῶν σάκκων καφρέδων καὶ ζακχαρίων παρέσυρεν αὐτὸν εἰς ὑπολογισμοὺς ἐνδεχομένων ἐκ τῆς διαπραγματεύσεως αὐτῶν κερδῶν καὶ τὴν ἐκ τούτων ποριζομένην εὐτυχιάν τοῦ οἴκου του καὶ ἐπραγματοποιεῖ νοερῶς καὶ τὰ ἐκ τῶν δύο πλοίων προκύψοντα κέρδη. Ἐν τῷ μέτῳ ὅμως τῶν ἐμπορικῶν ρεμβασμῶν τοῦ κ. Φερῶν ἐνεθυμήθη ὅτι τὴν αὖριον, τελευταίαν τοῦ μηνὸς ἡμέραν, εἶχε νὰ πληρώσῃ συναλλαγματικὴν 150,000 φράγκων.

Ἡ σκέψις αὕτη τὸν ἐτάραξεν ὀλίγον, μολοντί τὰ χρήματα ἦσαν ἔτοιμα ἐν τῷ ταμείῳ. 150,000 φράγκων ἐπανελάμβανε καὶ κατεφέρετο καθ' ἑαυτοῦ δεχθεὶς χάριν τοῦ συνεταιροῦ τοιαύτην βαρείαν ὑποχρέωσιν, ἐν ᾧ μέγα τῆς περιουσίας του μέρος ἦτο ἐνησυχολημένον εἰς τὰ φορτία τοῦ Κιμβάρδ καὶ Φολλέτ. Ἡ ἰδέα αὕτη τὸν παρέσυρεν εἰς ζοφερώτερὰς σκέψεις περὶ τῆς καθυστερήσεως τῶν δύο αὐτῶν σκαφῶν, ἅτινα ἀνεμούντο πρὸ πολλῶν ἡμερῶν, ἐνεθυμήθη ἐν τούτοις τοὺς λόγους τῶν ἐν τῇ προκυμαίᾳ ἀλιέων καὶ ἐκλαβῶν αὐτοὺς διαφοροτρόπως. ὑπελογίσατο, ὅτι τὰ πλοῖα ἦσαν ἤδη ἐλλιμενισμένα.

Ἡτοιμάζετο μετ' ἀνυπομονησίας νὰ πληροπορηθῇ ἰδίους ὄμμασι. ὅτε παρτήρησε τὴν ἐπιστολὴν ἢν ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ Λαρδῆς εἶχε θέσει ἐπὶ τοῦ γραφείου, ἐκλαβῶν δὲ ταύτην ἀπευθυνομένην εἰς αὐτὸν, τὴν ἠνοιξε καὶ διέτρεξε κατὰ τὸ ἥμισυ πρὸ τοῦ νὰ τὴν ἐννοήσῃ· ἀλλ' ἄμα τὴν ἠνόησε καὶ ἤρξατο νὰ τὴν ἀναγινώσκῃ ἐκ νέου μετὰ συγκινήσεως αὐξανούσης εἰς ἐκάστην λέξιν, ἀραιοῦσης αὐτῷ τὴν δύναμιν νὰ ἐξακολουθῆσῃ τὴν κοπιώδη ταύτην ἀνάγνωσιν, ἡ ὀρασίς του ἐσκοτεινίει ἢ δὲ κεφαλὴ του ἠθάνετο τὰ συμπτώματα ἀποπληξίας· ἔμεινε δὲ ὀλίγα λεπτὰ ἀναυδός, κατὰ δὲ τὸ χρονικὸν αὐτὸ τῆς φυσικῆς ὀπνίας διαστήμα καθιστὸν αὐτὸν ἀκίνητον, ἠθάνθη φρικτὴν ἠθικὴν θλίψιν ἀναλυθεῖσαν εἰς δάκρυα.

Κατόρθωσε ν' ἀναλάβῃ καὶ συνέλθῃ δάκνων τὰς χεῖρας καὶ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς, ἢ· τὸ νόημα ματαίως προσεπάθει ν' ἀρνηθῇ, καὶ ν' ἀναγνώρισῃ τὸν χαρακτήρα.

Ἡ ἐπιστολὴ εἶχεν ὡς ἔπεται.

«Ἡ καρδία μου συνετριβῆ ἐκ τῆς τρομερᾶς πάλης ἢν ὑπέστην καὶ ἐν τῇ κατεβλήθην. Ὁ ἔρωσ μου μοι ἔδιδεν ἰσχυρὴν καὶ θάρρος, ἀλλὰ δεῖ ἡ κρίσις ἐπαῆλθεν ἀπελιπίζομαι καὶ καταθλιβομαι. Προσπαθοῦσι νὰ μὰς χωρίσωσι! Τί λέγω, μὰς χωρίζουσι! Ὁ πατήρ μου μὲ διέταξεν νὰ μὴ σὲ ἐπανίδω ποτέ ἐπὶ ἀπειλῇ τῆς κατάρας του. Παρὰ ποτε ἐπιμένει εἰς τὰ περὶ γάμου σχέδιά του, διατείνεται μάλιστα νὰ μὴ μοι ἀφήσῃ καιρὸν, καὶ ἔγραψε σήμερον τὸ πρῶτ' εἰς τὸν μαρκήσιον Ἀμσβέργησ διὰ τὸν παρεκάλου· νὰ μὴ ἀναβάλλῃ ἐπὶ πλέον τὴν μετὰ τῆς θυγατρὸς του ἔνωσίν μου.... Ἡ ἔνωσις αὕτη δὲν θὰ λάβῃ χώραν, καὶ ἂν εἴ τι ὑπεχρεούμην νὰ ὑπεκφύγω διὰ τοῦ θανάτου! Ἀλλ' ὄχι δὲν θ' ἀποθάνω, θὰ ζήσω δι' ἐσέ, θὰ σοὶ θυσιάσω ἄνευ θλίψεως τὸν πατέρα μου, θυσιάζοντά με διὰ τὸ ἄθλιον συμφέρον τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς ματαιότητος.

«Ὅποια ἀποτρόπαιος ἡμέρα ἢ σημερινὴ καθ' ἢν ἀνέμενον τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατὰ τὴν προτιθεμένην συνέντευξίν μας. Εὕρισκομαι ἐν φυλακῇ ὡς ἐγκληματίας καὶ δὲν τολμῶ νὰ ἐξέλθω διὰ τῆς βίας, φοβούμενος πρὸ παντὸς μὴ σὲ ἐνοχοποιήσω, καὶ ὁ πατήρ μου ὅστις εἶνε ἄνευ σπλάγγων δύναται νὰ παρασυρθῇ εἰς θλιβερόν τι διάβημα. Μὲ ἠτελλήσεν. Εἶναι ἰκανὸς νὰ πληρογορήσῃ τὸν σύζυγόν σου περὶ τῶν διατερχόντων Μέριστε Θεέ! Ἐάν διέπραττε τὴν ἀτιμίαν ταύτην δὲν τολμῶ νὰ εἶπω ποῖαν ἐκδίκησιν θὰ λάβω κατ' αὐτοῦ... Ἡ σωτηρία τῆς τιμῆς σου Φαννῆ ἤθελε μὲ ὠθήσει ἴσως εἰς ἐγκλημα στυγερὸν καὶ ἐάν ἡ ἐνέργεια ἤθελε μοι λήψῃ τότε ἤθελον στρέψει τὸ δπλον κατ' ἐμοῦ.

«Ἀλλὰ σπεῦδω ἴσως πολὺ τὰς ἀπαιτήσεις προβλέψεις μου, τὰ πράγματα δὲν ἐφθασαν εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον καὶ θὰ φροντίσω ὥστε νὰ μὴ φθίσωτι ποτέ, μὲ κίνδυνον εἴ τι τοῦ νὰ αὐτοκτονήσω ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου! Θὰ φοβηθῶσι νὰ μὲ φέρωσιν εἰς ἀπελιπίσιν, θὰ διατάσωσιν ἐνώπιον τῶν τρομερῶν ἀποτελισμάτων καταχρήσεως τῆς πατρικῆς ἐξουσίας.

«Πόσον ἀσθίνομαι τὴν ἀνάγκην τῆς παρουσίας σου, ἵνα ἐνδραμώσω τὰς ἀποφάσεις μου καὶ πεισθῶ διὰ δὲ εἶμαι ὁ τῶν ἀνθρώπων δυστυχέστατος. Θὰ ἔμεινε ἐν Ἀβρῆ ἀναμέρουσά με καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω πλησίον σου κατὰ τὰς εὐδαιμονίας στιγ-

μὰς τὰς ὁποίας μοι ἐπεφύλαττες. Ἡ ἰδέα αὐτὴ μὲ κα-
θιοτᾶ τρελλὸν καὶ παρ' ὄλλων γὰ θραύσω τὴν κε-
φαλὴν μου κατὰ τοῦ τοίχου τῆς Εἰρκτῆς μου.

Ἀνάγκη πᾶσα γὰρ σὲ ἶδω, πρέπει γὰρ σοὶ ὁμιλήσω,
ἄλλως τε δὲν ἐγγυῶμαι περὶ ἐμαυτοῦ! Τὴν ἐσπέ-
ραν ταύτην, θὰ ἦσαι μόνη! ἀνάμερόν με, ἅμα κα-
τορθώσω γὰρ ἐκέλθω τῆς εἰρκτῆς μου, θὰ τρέξω
ἀμέσως εἰς τοὺς πόδας σου καὶ θὰ ὀρκισθῶ ἐν
τοῖς κόλποις σου γ' ἀπωλεσθῶ μυριάκις μᾶλλον ἢ
γὰρ σὲ ἀρθῶ. »

Ἡ παράδοξος ἐπιστολὴ αὕτη ἡμισβεσμένῃ ἐκ τῶν
δακρυῶν τοῦ γράψαντος δὲν ἔφερον ὑπογραφήν, μήτε
ἐπιγραφήν, ἀλλ' αἱ προφυλάξεις αὗται ὑπαγορευθεῖσαι
ὑπὸ τῆς φρονήσεως καθίσταντο περιτταὶ ἕνεκα τῶν
ἀναμφισβητήτων ὑποδεικνυμένων γεγονότων καὶ ἀ-
νεκάλυπτον ἀρκοῦντως τὰ ὀνόματα τῶν ἐραστῶν τὸ
ὄνομα τῆς κ. Φερὼν ἀνεφέρετο ἐν τῇ ἐπιστολῇ. Ἄλ-
λως τε καὶ ὁ χαρακτήρ ἐὰν δὲν ἦτο τοῦ Λουδοβίκου
δὲ Λανδουά, ὁ τοῦ πατρὸς του ἀκλόνητος χαρακτήρ
καὶ τὰ καθέκαστα τὰ σχέσις ἔχοντα πρὸς τὸν γάμον
ἐπρόδιδον πασιφανῶς τὸν γράψαντα, τοσοῦτ' ἄλλο
ὅσον ἢ σύζυγος τοῦ κ. Φερὼν εἶχε ἀναφέρει προηγου-
μένως περὶ τοῦ γάμου αὐτοῦ, ὃν ἀπέριπτεν ὁ νέος
Λουδοβίκος δι' ὄλων αὐτοῦ τῶν δυνάμεων.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐφάνησαν εἰς τὸν κ. Φερὼν τὴν
εἰς πάντας ἐκτὸς εἰς αὐτὸν γνωστὴν ταύτην ὀλήθειαν.
Διασκεδασθέντος τοῦ καλύπτοντος τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ πέπλου ἐπέσθη περὶ τῆς ἀπάτης, καὶ κατείδεν
ἅπαντα τ' ἀπατηλὰ τεχνάσματα ἅτινα δὲν ὑπεπετεύε-
το μέχρι τοῦδε ὡς φέροντα τὸν τύπον τῆς ἀθωότητος.

— Ἄχ! Διατί γὰρ νυμφευθῶ! ἔλεγε τυπτόμενος
καὶ ἀποσπᾶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του. Διατί ἐ-
νυμφεύθη μετὰ γυναικὸς νεωτέρας ἐμοῦ! Δυστυχῆς
ἐγώ! ἐναπέθεσα τὴν εὐτυχίαν μου εἰς τὴν διάκρισιν
τῶν φαυλοβίων καὶ τῆς γυναικείας τρέλλας! ἔδωσα
αὐτῇ ὄνομα ἀκλιδωτον καὶ αὕτη τὸ μετεχειρίσθη
ὡς παιδιάν καὶ τὸ ἐκλιδωσεν διὰ τῆς κηλίδος ἐ-
κεινῆς ἥτις προσκολλᾶται εἰς τοὺς ἀπατηθέντας καὶ
ἐξυβρισθέντας συζύγους. Ἄλλ' ὅχι ἡ τιμὴ μου δὲν
ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἰδιοτροπίας τῆς ἀναιδούς ταύτης!
ἡ τιμὴ μου δὲν ἐγκείται εἰς οὐδενὸς τὰς χεῖρας ἐκτὸς
τῶν ἰδικῶν μου! τὴν τιμὴν μου δὲν θὰ μοι τὴν ἀ-
φαιρέσωσιν ἢ μετὰ τῆς ζωῆς μου!... Καὶ ἐντούτοις
ἠτιμάσθη ὑπὸ τοῦ νέου τούτου, ὃν ἐδέχθη ὡς υἱόν
μου ἐν τῷ οἴκῳ μου. Εἶχον πίστιν, εἰς τὴν εἰλικρίνειαν
καὶ ἀκεραιότητά του, ἀρόπως θὰ τῷ ἐνεπιστευόμην τὸ
βαλάντιόν μου καὶ τὸ χαρτοφυλάκιόν μου, θὰ ἐγ-
γυῶμην ὑπὲρ αὐτοῦ ἄνευ ἐτέρου ἐγγράφου ὑποσχέσεώς

του ἐκτὸς τοῦ λόγου τῆς τιμῆς του. Καὶ εἶνε αὐτὸς
ὁ ἴδιος ὅστις φαίνεται τόσῳ ἀχάριστος, εἶνε αὐτὸς ὁ
ἴδιος ὅστις ἐξυβρίζη τὰς λευκάς μου τρίχας. Ἴδου ἡ
ἀτιμία! ἄνανδρον ἔστι τὸ ἀπατᾶν φίλον, γέροντα!...
Ἄλλὰ θὰ ἱκανοποιηθῶ. Δὲν θὰ ὑπομείνω ἀτιμώρητον
τὴν ὕβριν ταύτην. θὰ τὴν ἀποπλύνω ἐν τῷ αἵματι τοῦ
πράξαντος. Εἷς ἐκ τῶν δύο μας θ' ἀποθάνῃ!... Ἡ ὄ-
ρασις μου ἐξασθενεῖ, ἡ χεὶρ μου τρέμει, τί σημαίνει!
Δὲν πρόκειται νῦν περὶ ἐπιδεξιότητος καὶ εἰς μονο-
μαχίαν μέχρι θανάτου ἡ τύχη ἀποφασίζει. ἐπίσης ὡς
καὶ ἡ περὶ τὰ ὄπλα εὐχέρεια. Θὰ ἐξιτώσωμεν τὰς πε-
ριπετείας τῆς τύχης δι' ἐνὸς πεπληρωμένου πιστολίου,
Οὕτω! ...

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς του θὰ τῷ γράψω γὰρ
παρευρεθῆ αὐριον εἰς τὸ παραθαλάσσιον... Ναὶ αὐριον
ἡ τύχη μου θ' ἀποφασισθῆ, θὰ ἐκδικήσω τὴν τιμὴν
μου ἢ ἄλλως τε... Δυνατὸν γὰρ φονεῦθαι εἰς τὴν συνάν-
τησιν ταύτην... Νὰ φονεῦθω, χωρὶς γὰρ θέσω εἰς τάξιν
τὰς ὑποθέσεις μου, γὰρ φονεῦθω, ἀφίρων ἴσως ὀπισθέν
μου ἐμπερδευμένην κληρονομίαν μὲ χρέη, μὲ τὴν ὑ-
πογραφήν ἐνοχοποιουμένην... Ἄ! Τὸ αἶσχος τοῦτο θὰ
ἦτο χεῖρον τοῦ πρώτου. Ὁ ἔμπορος δὲν εἶνε κύριος τῆς
ζωῆς του πρὸ τῆς τακτοποιήσεως καὶ διαλύσεως τῶν
ὑποθέσεών του... Ἔστω... θὰ ἐπιληθῶ τούτου, δό-
ξα σοὶ ὁ Θεός! ἡ ἐμπορικὴ μου θέσις εἶνε ἀρκετὰ
καλὴ καὶ δὲν θὰ ἀργήσω γὰρ μείνω ἐλεύθερος καὶ τότε
θὰ μάθης κύριε ὑπεκόμη δὲ Λανδουά πόσον κοστίζει
ἡ διατάραξις ἐντίμου γάμου, ἡ ἀπώλεια ἐναρέτου γυ-
ναικὸς, καὶ ἡ ἀπελπισία ἀνδρὸς γενναίου... Δύναμαι
πάντοτε γὰρ τῷ πέμψω εἰδοποιητικὴν ἐπιστολὴν δι'
ὅσον καιρὸν θέλω. Ὁκτώ, δέκα ἡμέραι μοὶ ἀρκοῦσι γὰρ
τακτοποιήσω τὰ πράγματά μου οὕτω πὼς ὡς ἂν ἐ-
πρόκειτο γὰρ μὴ ἐπιζήσω. Ὁ ἀφίσω τοῦλάχιστον ὀ-
πισθέν μου ὑπόληψιν ἀθάνατον καὶ θὰ μὲ δικαιώ-
σωσιν ἐπὶ βῆτῃ ἀκριβείᾳ μεθ' ἧς ἐπλήρωσα πάντα τὰ
χρέη μου μέχρι ὀβολοῦ. Πῶς! ὀκτὼ ἡμέρας ἤδη θὰ
ὑποθάλω τὰς ἀντιπαθείας καὶ θὰ εἶμαι ὡς ἀντικεί-
μενον τῆς περιφρονήσεως, ὡς πάντες οἱ ἀπατάμενοι
σύζυγοι! Πῶς θὰ δυνηθῶ γὰρ παρουσιασθῶ εἰς τὸ δη-
μόσιον; Τίνι τρόπῳ θὰ κρύψω τὴν σύγχισίν μου καὶ
ἀτιμίαν μου; ἀτιμίαν; ἡ λέξις αὕτη, εἶνε καταδίκη
θανάτου, ἀλλὰ τί ἔπραξα ἵνα ἐπισύρω ταύτην ἐπ' ἐ-
μοί. Δυσυχῆ Φερὼν!

Ὁ δυστυχῆς σύζυγος ματαίως ἐζήτηε γὰρ διαχω-
ρίσῃ τὴν ἐμπορικὴν του ὑπόληψιν ἀπὸ τὴν συζυγικὴν
τιμὴν καὶ γὰρ πείσθη ὅτι αἱ δύο αὗται τιμαὶ ἐπίσης
λεπταὶ καὶ εὐπρόσβλητοι δὲν συνταυτίζονται, μα-
ταίως, παρίστατο αὐτῷ ἡ εἰκὼν τῆς ἐμπορικῆς αὐτοῦ
ὑπολήψεως περιστοιχομένη ὑπὸ τῆς εὐνοίας καὶ τοῦ

ΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΕΡΨΕΙΣ.

Δ'.

Η ΑΝΑΒΙΩΣΑΣΑ ΦΥΣΙΣ.

§ Ἡ ἀναγέννησις.

Τῇ τῆς ἀναγεννήσεως ἐποχῇ ὀφείλεται ἡ
δόξα, ὅτι κατανοήσασα τὸ τέλειον καὶ σεμνο-
πρεπὲς τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις βίου, τὸ ἐν λό-
γῳ καὶ διανοίᾳ μεγαλεῖον αὐτοῦ, συνετέλεσεν
ἵνα ἐπανακάμψωμεν εἰς αὐτόν. Εἰς μάτην ἀλα-
ζονικῶς διίσχυρίζονται, ἡ μὲν καθολικὴ ἐκ-
κλησία, ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ
ἀνάπτυξιν τῆς καλλιτεχνίας, ἡ δὲ μεταβρῦθμι-
σις εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς διανοίας καὶ τὴν
πρόδοον τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀμφότερὰ εἰσι
προῖον τῆς Ἀναγεννήσεως.

Ἡ τῆς χριστιανικῆς καλλιτεχνίας ἀκμὴ
συμπίπτει τῇ τῶν ἐπιστημῶν ἀναβιώσει καὶ τῇ
τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας παρακμῇ. Ὁ Ραφαήλ
ἐν τῷ αὐτῷ ἐγεννήθη ἔτει, ἐν ᾧ καὶ ὁ Λούθη-
ρος (1483). Οὐδένα δὲ λανθάνει, ὅτι ἡ χριστι-
ανικὴ καλλιτεχνία ἐτελειοποιήθη διὰ τῆς σπου-
δῆς τῆς ἀρχαίας. Ἡ ἀκμαιοτέρα τῆς καλλι-
τεχνίας ἐποχῇ, ἡ τοῦ Λωρεντίου Μεδίκου, ἦν
ἡ ἐν λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἐν αἰσθήσει καὶ διανοίᾳ
θριαμβευτικὴ τῆς ἀρχαιότητος ἐπάνοδος. Ἀ-
ναβιώσασα Ἀθῆναι κατέστη ἐπ' αὐτοῦ ἡ Φλω-
ρεντία. Καίτοι δὲ διίσχυρίζονται, ὅτι ἡ θρη-
σκεία ἐστὶν ἡ μόνη ἀνεξάντλητος πηγὴ πρὸς
ἐμπνευσιν τῆς καλλιτεχνίας ἐν τοῖς ἔργοις
καὶ τῶν εὐδοκιμοτέρων καὶ θεοσεβεστέρων τοῦ
μεσαιῶνος καλλιτεχνῶν διαφαίνεται ὁ τύπος
τῆς ἐν ἀγνοίᾳ ὑποκρίσεως. Διὸ ὀρθότατα λέγει
ὁ Feuerbach. « Προσποίητος θεοσεβεία ἐστὶν ἡ
» τῆς χριστιανικῆς καλλιτεχνίας διότι ἐπαγ-
» γελλομένη ὑπηρετεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ, μόνον
» τῷ ἑαυτῆς ὑπηρετεῖ συμφέροντι. Καὶ τῷ ὄντι,
» πρὸς τὸν τὴν Μαρίαν εἰκονίζοντα καλλι-
» τέχνην, οὐχὶ θρησκευτικόν, ἀλλὰ καλλιτε-
» χνικὸν αὕτη καθίσταται ἀντικείμενον. Ἄλ-
» λως ἀδύνατον ὁ καλλιτέχνης γὰρ ἔχη τὸ
» θάρρος, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δύναμιν, γὰρ
» ἐξαγάγη αὐτὴν ἐκ τῶν ἀδύτων τῆς θρησκευ-
» τικῆς αὐτοῦ συνειδήσεως καὶ ἀντιλήψεως,
» ἀπαλλοτριωθῆ αὐτῆς, καὶ ἐκ τοῦ μυστηριώ-

σεβασμοῦ τοῦ κοινοῦ, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπαλλαχθῆ
τῆς ἐπιβαρυνούσης αὐτὸν βαθείας θλίψεως, καὶ ἐνό-
μιζεν, ὅτι ἅπανα ἤδη ἡ πόλις κατεγέλα αὐτοῦ.

— Ποῖαν ὁδὸν γὰρ τραπῶ; γὰρ κλείσω τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῆς συζύγου μου; ἢ μᾶλλον
γὰρ τὴν ἀνεχθῶ; γὰρ κατέλθω μέχρι οἴκτροῦ σκανδά-
λου, προκαλῶν διαζύγιον ἢ μᾶλλον γὰρ σιωπήσω;
γὰρ προκαλέσω εἰς μονομαχίαν τὸν πρόξενον τῆς σκλη-
ρᾶς ὕβρεως ταύτης ἢ γὰρ τὸν ἀποβάλλω κρυφίως; γὰρ
μείνω ἐν Ἀβρῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐμπορικῶν μου ὑπο-
θέσεων ἢ γὰρ ἀποσυρθῶ εἰς γωνίαν τινὰ τῆς Γαλλίας,
ἐνθα ἡ κακεντρέχεια δὲν ἤθελε μὲ ἀκολουθήσει.

— Κατεχόμενος ὑπὸ θλίψεως βαθείας καὶ κυμαι-
νόμενος μεταξὺ μυρίων σχεδίων, διεσκέλιζε μὲ με-
γάλα βήματα τὸ Κατάστημά του, ἐσκέπτετο καὶ
κατηγόρει ἑαυτοῦ, ὑψηλοφώνως ὡς τὸν κύριον αἴτιον
τοῦ κακοῦ.

Ἐνεκα τῆς τυφλῆς αὐτοῦ ἐμπιστοσύνης, ἀπολέ-
σθη, ὡσαύτως ὅχι ὀλίγον συνέτεινε καὶ ἡ περὶ τὰς ὑ-
ποθέσεις του ἀσχολία ἐμποδίσασα αὐτὸν γὰρ προέδῃ
τὰ συμβᾶντα καὶ τὰ προλάβῃ. Ὁ ἀνόητος γὰρ ἐναπο-
θέσθη τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν του εἰς τὴν διά-
κρισιν γυναικὸς ἀπαταιῶνος, ὡς πᾶσαι.

Τὴν τιμὴν του! ἡ λέξις αὕτη ἀντήχει εἰς τὰ ὄσα
του ὡς πικρὰ εἰρωνία ὡς καταδίκη θανάτου.

Ἡ κ. Φερὼν ἀκούσασα συνδιαλέξεις καὶ βηματι-
σμοὺς, ὑπελογίσασα ὅτι ὁ σύζυγός της δὲν ἦτο μόν-
ος καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου της καὶ προέβη μέχρι
τοῦ μεσοβάθρου.

— Κύριε Χαρπούη, ἔκραζεν ἐπανειλημμένως ὑψώ-
νουσα καὶ ἐνδυναμούσα τὴν φωνὴν ἐκάστοτε.

— Ὁ ἔμπορος ἔσφιγγε τοὺς γρόνθους του καὶ ἔ-
τριζε τοὺς ὀδόντας του, ἀλλ' ἀπέφευγε ν' ἀπαντήσῃ.
Ὁ λόγος εἶθελεν ἐκπνεύσει εἰς τὰ χεῖλη του.

— Κύριε Λαρδῆ! ἔκραζεν αὕτη, μετὰ φωνῆς σχε-
δὸν παρακλητικῆς. Ἐπέ μοι, πρὸς ἀκαλῶ, ἂν εἴλθῃς τίς
γὰρ μὲ ζήτησῃ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου.

— Ποῖον ἀνέμενος κυρία; ἐφώναζεν ὁ κ. Φερὼν
μὴ δυνάμενος πλέον γὰρ κρατηθῆ καὶ κινδυνεύων γὰρ
δώσῃ ἔξοδον εἰς τὴν ἀγανάκτησίν του.

— Ἄ! εἶσαι σὺ, κύριε Φερὼν! εἶπεν ἐκπληκτος
καὶ σκυθρωπός, ἐνόμιζα ὅτι ὁ Λαρδῆ ἢ ὁ Χαπούης
ἐπέστρεψαν καὶ ἦλθον γὰρ βεβαιωθῶ.

Μετὰ τὴν βραχείαν ταύτην συνδιάλεξιν φοβουμένη
μήπως προδοθῶσιν ἢ τε θλίψῃς της καὶ τὰ δάκρυά της
ἔσπευσε γὰρ κλεισθῆ εἰς τὸ δωματίον της ἐνθα ἠδύ-
νατο γὰρ δώσῃ ἐλευθερίαν διεξοδὸν εἰς τοὺς λυγμούς
καὶ τὰ δάκρυά της.

Ὁ κ. Φερὼν ἀπέφυγε γὰρ τὴν ἀκαλουθήσῃ καὶ ἐπα-
νήλθεν εἰς τὰς εἰς μονομαχίαν καὶ αὐτοκτονίαν ἀπο-
ληγούσας θλιβεράς σκέψεις του. (ἀκολουθεῖ).

» δους ἀδήλου, ἐκ τῆς πάντα ὀρισμὸν καὶ
» ἐξεκόνισιν ἀπαγορευούσης ἱερότητος κατα-
» βιάσῃ αὐτὴν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ συγκε-
» κριμένου καὶ πεπερασμένου, εἰς τὴν σφαῖραν
» τοῦ βεβήλου καὶ αἰσθητοῦ, καθιστῶν οὕτω
» τὸ εἶδωλον τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, εἶδωλον
» αἰσθητῆς τέρψεως.»

Οἱ διαμαρτυρούμενοι ἱστοριογράφοι, ἀφ' ἐ-
τέρου, ἀντιποιοῦνται τῆς δόξης τῆς νεωτέρας
τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἀναπτύξεως, ἀπο-
δίδοντες αὐτὴν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Petrus Wal-
dus, Wickelöff, Husz, καὶ τέλος ὑπὸ τοῦ Λου-
θήρου ἐπιτελεσθὲν θρησκευτικὸν σχῆμα. Ἄλλ'
ἐὰν περὶ τῆς ἀξίας ἐποχῆς τινος κρίνωμεν,
οὐχὶ ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ θορύβου, ἀλλ' ἐκ τῶν
ἔργων αὐτῆς· ὁ ἔπαινος ὀφείλεται οὐχὶ εἰς
τὴν θρησκευτικὴν μεταρρύθμισιν ἀλλ' εἰς τὴν
Ἄναγεννήσιν. Ἡ Μεταρρύθμισις τῆς δεκάτης
ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος ἦν καὶ αὕτη καρπός,
ἀλλ' ἄγονος, τῆς ἐν τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ ἑκα-
τονταετηρίδι δοθείσης ὠθήσεως. Ἀφοῦ οἱ ἀν-
θρωποι ἤρξαντο νὰ τέρπωνται ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ
τῶν ἀρχαίων καλλιτεχνία· κατέστησαν τότε
ἱκανοὶ ν' ἀπογευθῶσι τῶν ἀρχαίων κλασικῶν
συγγραφέων, ἀσπασθῶσιν αὐτούς, καὶ ἐργα-
σθῶσι περαιτέρω κατὰ τὸ πνεῦμα αὐτῶν. Ἄ-
νευ δὲ τῆς προσλήψεως τῆς ἀρχαίας κλασικῆς
φιλολογίας, ἡ θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις ἤ-
θελε μείνειν ἀπλοῦν σχῆμα ὡς τὸ τῶν Οὐσ-
σιτῶν (Husziten).

Τὸ πνεῦμα, ἡ ἰδέα τῆς Ἄναγεννήσεως ἦν ἡ
ἐλευθέρωσις τῆς φύσεως ἐκ τῶν τοῦ ὑπερφυ-
σικοῦ πεδῶν· ἤτοι τοῦ διὰ τῶν πεδῶν τοῦ
δόγματος ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπίσης δεσμίου πνεύ-
ματος. Ἄμα ἡ φύσις ἀνέπνευσεν ἐλευθέρως,
κατῆλθε καὶ τὸ πνεῦμα ἐκ τῆς ἀπροσίτου καὶ
ἀνεφίκτου σφαίρας εἰς τὰ ἐπίγεια, συγκεκρι-
μένα καὶ θετικά. Οὕτως ἀνεπτύχθη καὶ ὁ πολι-
τικὸς βίος· ὑπὸ δὲ τὴν ἰδέαν τοῦ πολίτου πε-
ριλαμβάνονται αἱ ὑψηλότεραι ἀρεταί· οἷον ὁ
πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρως, ρώμη, τιμιότης,
ἀγνότης τῶν ἠθῶν καὶ λιτότης τῆς διαίτης.
Καὶ τοῦτον ἐπαίρεται ἐπίσης, ὅτι παρήγαγεν ἡ
θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις· ἀλλ' ἀδικῶς· διότι
ὁ πολιτικὸς βίος ἀνεπτύχθη ἕνα τοῦλάχιστον

αἰῶνα πρὸ τῆς μεταρρύθμισεως.

Ἄλλ' ἐν τῇ χειραφετηθείσῃ φύσει ἔλειπεν
εἰσέτι ἡ σκοπίμως καὶ ἐν συνειδήσει διευθύ-
νουσα πνευματικὴ ἀρχή· ὑπῆρχε μόνον ἡ αὐτό-
ματός τις κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἀντίστασις, ἥτις
ὑφ' ὅλας τὰς φάσεις τοῦ πρακτικοῦ βίου ἐν
συγκεκριμένη μορφῇ ἐξεδηλοῦτο. Διὸ καὶ ἡ
ἐπιστήμη αὕτη περιωρίζετο εἰς μόνην τὴν ἐξε-
τασιν τῶν φυσικῶν νόμων καὶ φαινομένων. Καὶ
ἐφ' ὅσον μὲν τὸ ἀνεγειρόμενον τῆς φύσεως
κράτος διετελεῖ ἀνευ γενικῆς τινος ἀρχῆς· ἡ
ἐκκλησία, ἥτις καὶ αὕτη ἀρχὴ ἐστίν, οὐδένα
εἶχε λόγον ἵνα κηρυχθῇ κατ' αὐτοῦ. Ἄλλ' ἄμα
ἐξεληθούσα τοῦ κύκλου τῆς φυσιογνωσίας ἠθέ-
λησεν ἡ ἐπιστήμη νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξετάσιν
τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων· τότε ἐξεμάνη ἡ ἐκκλη-
σία. Μετὰ τῆς αὐτῆς ὠμότητος μεθ' ἧς πρὸ
τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων ἔκαυσε τὸν Arnolfo
de Brescia, καίει τότε καὶ τὸν Giordano Bruno.
Καὶ ὁ μοναχὸς Savonarola ἐν Φλωρεντίᾳ, ὅστις
οὐχὶ φιλοσοφίαν, ἀλλ' ὀρθοπροσύνην τινα ἐν
ταῖς διδαχαῖς αὐτοῦ ἀνέμιξεν, ἐξεμέτρησε τὸ
ζῆν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς πυρᾶς.

Τῆς ἀνευ γενικῶν ἀρχῶν ἐλευθερίας τῆς φύ-
σεως ἀπήλαυεν ἀσμένως ἡ ἐκκλησία· μάλιστα
δὲ καὶ κατεχρᾶτο αὐτῇ· ὡς καταφαίνεται ἐκ
τοῦ βίου τῶν παπῶν αὐτῆς· ἰδίως τοῦ Ἄλε-
ξάνδρου Βοργία, οὐτινος τὰ ὄργια εἰσὶ τὰ
κτηνωδέστερα ἄπερ ποτὲ θηριωδία ἀνθρώπινος
ἐξετέλεσεν. Βραδύτερον ἡ ἀπόλαυσις αὕτη τῆς
φύσεως ἔλαβεν εὐγενέστερον χαρακτῆρα ἐν
τῇ τῶν παπῶν φιλοτεχνία· ἀλλ' ἵνα πορίζων-
ται τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μέσα, ἐξέτειναν
πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης τὴν τῆς ἀφέσεως τῶν
ἁμαρτιῶν καπηλείαν. Τοῦτο ἦν ἡ τελευταία
ταγὼν ἡ ὑπερχειλίσασα τὴν ἀγανακτήσεως
κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἡδὴ ὑπερπληρωμένην κύ-
λικα, καὶ προεκάλεσε τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς Με-
ταρρύθμισεως.

Ἄλλὰ καὶ αὕτη ἀνατροπὴν μόνον καὶ δυ-
σαρέσκειαν κατέλειπεν ἐν τῷ κόσμῳ· ἀνα-
στροπὴν μὲν τοῦ ἐκ τῆς ἀναβιώσεως τοῦ ἀρ-
χαίου πολιτισμοῦ ἐπικοσμηθέντος βίου· δυσα-
ρέσκειαν δὲ πρὸς τὴν εἰσαχθεῖσαν νέαν τοῦ
βίου διαμόρφωσιν· διότι ἐπὶ τοσοῦτον μόνον

οὗτος ἀπηλλάγη τοῦ ὑπερφυσικοῦ, ὅσον, ἵνα εὐ-
ρη κέντρον τι βαρύτητος ἐπὶ τῆς ἀπογοητευθεί-
σης γῆς, οὐχὶ δ' ἵνα εὖρη νέον ζωογόνον φῶς.
Τὴν ἐκ τοῦ ὑπερφυσικοῦ ἔκ τῶν θαυμάτων ἐκκα-
θαρθεῖσαν μικρὰν τοῦ οὐρανοῦ μοῖραν, οὐδόλως
διὰ νέου ἡλίου τῆς γνώσεως ἐφώτισεν, ἀλλ' ἐν
τῷ σκότει διέχυσεν τὴν παγετώδη τοῦ βίου κα-
τήφειαν. Διὸ ἡ μεταρρύθμισις δύναται νὰ θεω-
ρηθῇ ἀπλῶς ὡς σχῆμα θρησκευτικόν, ὅπερ
νέα μὲν, οὐχὶ δὲ καὶ καταλληλότερα ὄρια ἔθεσε
μεταξὺ πνεύματος καὶ φύσεως, καὶ ἦς μόνος
καρπὸς ἦν· ὅτι εἰσαγαγούσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς
γραφῆς ἔρευναν, παρῶξενεν ἐκ νέου τὸ πνεῦμα
κατὰ τῆς φύσεως, καὶ παρήγαγε τὸν τῶν κα-
θαριστῶν ζηλωτισμὸν (puritanisme) μετὰ τῶν
φονίων αὐτοῦ συνεπειῶν.

Ἄλλ' ἡ ἐποχὴ αὕτη ὑπῆρξε γονιμοτάτη ἐπι-
στημονικῶν ἀνακαλύψεων. Αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ
Κεπλέρου, Κοπερνίκου καὶ Γαλιλαίου ἐπέφε-
ρον γενικὴν ἐπανάστασιν εἰς τε τὰς ἰδέας καὶ
τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι· τὸ δὲ μεγαλεῖον
καὶ λαμπρότης τῆς φύσεως κατέστη ἀντικεί-
μενον μελέτης, παρατηρήσεως καὶ ἐρεύνης. Αἱ
φυσικαὶ λοιπὸν ἐπιστήμαι ἔλαβον ἱστορικὴν
σημασίαν, ἡ δὲ ἐπιστημονικὴ ἐξήγησις διαφο-
ρων φυσικῶν νόμων καὶ φαινομένων, ἐξήλειψε
πληθὸς προλήψεων καὶ ψευδῶν δοξασιῶν. Πολ-
λοῦ δὲ λόγου ἄξιον, ὅτι καὶ ἡ φιλοσοφία ἐπε-
λήφθη τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἐτράπη ἡ
διάνοια ἐκ τῶν ὑπερφυσικῶν πρὸς τὰ ἐπίγεια,
τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἐπὶ τῆς πείρας
καὶ παρατηρήσεως βασιζομένην ἔρευναν.

Ἡ ἐπιστήμη λοιπὸν ἦν ἤδη εἰς θέσιν, ἵνα ἐν
ἐναργείᾳ καὶ συνειδήσει ἐξετάσῃ τὴν διαφορὰν
τοῦ πνεύματος ἀπὸ τῆς φύσεως, καὶ ἀποδώσῃ
ἐκάστη τῶν οὐσιῶν τούτων τὴν προσηκούσαν
ἀξίαν. Διὸ συντόμως καὶ μετὰ ζήλου ἐπελήφθη
τῆς λύσεως τοῦ αἰωνίου τούτου ζητήματος,
ἐμψυχουμένη ἐκ τῆς ἐλπίδος τῆς ὀριστικῆς αὐ-
τοῦ λύσεως. Μάλιστα δὲ πάντων τρεῖς μεγά-
λοι φιλόσοφοι διακρίνονται· ὁ Βάκων, Καρτέ-
σιος καὶ Σπινόζας.

§ 2. Οἱ τρεῖς φιλόσοφοι.

Προβαίνοντες εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς πραγ-

ματείας ἡμῶν· ἤτοι τὴν ἐξετάσιν τῶν διαφο-
ρων συστημάτων τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας· δὲν
θέλομεν νὰ εἰπώμεν τῷ ἀναγνώστῃ ἡμῶν τὸ
τοῦ Δάντου.

*O voi che siete in picciotta barca,
Desiderosi d' ascoltar, seguiti
Dietro al mio legno che cantando varca;
Tornate a riveder li vostri liti:
Non vi mettete in pelago, che forse
Perdendo me rimmarreste smarriti.*

Ἄλλὰ συνιστῶμεν αὐτῷ, νὰ μὴν ἀναχθῇ εἰς
τὸ πέλαγος τοῦτο ἀνευ πυξίδος καὶ οἴακος.

Ἐν τῷ τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν Ὁκεανῷ
μικρά τε καὶ μεγάλα σκάφη καταβυθίζονται,
ὡσεὶ μικρῶν τε καὶ μεγάλων καρῶν κελύφη· ἡ
δὲ σωτηρία ἐγκτεται πολλάκις ἐν τῇ ἐγρηγόρ-
σει καὶ προνοίᾳ τοῦ κυβερνήτου. Τῷ ἀπτομένῳ
λοιπὸν τῶν ζητημάτων τούτων, ἐγρηγορούσα
ἔστω ἡ διάνοια καὶ ἡ κρίσις, ἵνα μὴ ἀφαρπα-
ζόμενος ἀσπάζηται ἀβασανίστως πᾶσαν γνώ-
μην. Πάντα τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα ἔχουσι
τὸ ἐπαγωγὸν αὐτῶν· καθὼ προϊόντα διανοίας
ἰσχυρᾶς ὀργώσεως πρὸς τὸ εἰδέναι καὶ τὴν ἀ-
λήθειαν· εἰ δὲ πολλάκις εἰς πλάνην ἐμπίπτουσι·
τοῦτο ἐγκτεται ἐν τῇ δεινότητι τῶν ζητημά-
των, καὶ ἐν τῇ φύσει αὐτῇ τοῦ ἀνθρωπίνου
πνεύματος, προωρισμένου ν' ἀφικνηται εἰς τὴν
ἀλήθειαν διὰ πολυειδῶν σκοπέλων πλάνης. Ἐν
οὐδενὶ βεβαίως φιλοσοφικῷ συστήματι εὐρήσε-
τις λύσιν τινὰ τῶν περι ἀρχῆς τῶν ὄντων με-
γάλων ζητημάτων ἱκανοποιούσαν ἐντελῶς τὴν
πρὸς τὸ εἰδέναι ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς
μελέτης αὐτῶν δύναται νὰ μορφώσῃ τὴν κρί-
σιν αὐτοῦ, ἀποσείσῃ τὸν ζυγὸν τῆς δεισιδαι-
μονίας καὶ τῶν προλήψεων, καὶ τρέψῃ τὸν
νοῦν αὐτοῦ εἰς μελέτας θετικωτέρας καὶ ἐφι-
κτὰς τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ.

Τρεῖς ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ ἀναφαίνονται ἡ-
ρωες τῆς ἐπιστήμης· ὁ Βάκων, Καρτέσιος καὶ
Σπινόζας. Οὐχὶ δὲ τοσοῦτον ἐπὶ τῇ τελειότητι
τοῦ συστήματος αὐτῶν διακρίνονται, ὅσον
διότι διήνοιξαν εὐτόλμως τὴν πρὸς τὴν νεω-
τέραν φιλοσοφίαν ὁδόν.

Ὁ Φραγκίσκος Βάκων (Bacon, baron de Ve-
rulam) γεννηθεὶς τῷ 1561 ἀπέθανε τῷ 1626.

Οὗτος πρῶτος ἀπῆλλαξε τὴν ἐπιστήμην ἐκ τοῦ κράτους τῆς μεταφυσικῆς, θεολογίας καὶ πάσης μὴ ἐπὶ τῆς πείρας βασιζομένης θεωρίας. καθιέρωσεν ὡς βάσιν πάσης ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης τὴν πείραν ἀνεξαρτήτως πάσης προκαταλήψεως καὶ ἀναποδείκτου ὑποθέσεως, καὶ κατέστησε τὴν ἐμπειρίαν γόνιμον ἔδαφος ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων. Οὗτος πρῶτος ἔσχε τὴν τόλμην καὶ τὴν δύναμιν ν' ἀντιτάξῃ πρὸς τὸ πνεῦμα τὴν φύσιν, ἀπλῶς ὡς ἀντικείμενον ἐλεύθερον πάσης παρὰ φύσιν καὶ ὑπὲρ φύσιν ἐπόψεως· ἀλλ' οὐχὶ ὡς ἀπλῶς ὑλιστῆς ἢ ἐμπειρικὸς· ἀλλ' ἐκ τῆς ἐνδομύχου πεποιθήσεως, ὅτι ἐκ τῆς μεθόδου θέλει προκύψει ὀρθή τις τῆς φιλοσοφίας ἀρχή·

« Αἱ ἐπιστήμαι, λέγει ὁ Βάκων, εὐρίσκοντο »
 » μέχρι τοῦδε εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν. Ἐν κει-
 » ναῖς καὶ ἀγόνις λογομαχίαις διατρίβουσα
 » τὸν χρόνον ἢ φιλοσοφία οὐδὲν μέχρι τοῦδε
 » παρήγαγεν ἔργον ἢ πείραμα χρήσιμον πρὸς
 » τὸν ἀνθρώπινον βίον. Ἡ μέχρι τοῦδε λογι-
 » κῆ μᾶλλον πρὸς ἐδραίωσιν τῆς πλάνης, ἢ
 » πρὸς εὔρεσιν τῆς ἀληθείας συνετέλεσεν. Πό-
 » θεν τοῦτο; πόθεν ἡ οἰκτρότης αὐτῆς τῆς ἐπι-
 » στήμης; Διότι αὐτὴ ἀπεσπᾶσθη ἐκ τῶν ρι-
 » ζῶν αὐτῆς· τῆς φύσεως καὶ τῆς πείρας·
 » Πολλὰ εἰσὶ τὰ αἷτια τοῦ ἀτόπου τούτου·
 » πρῶτον ἢ ἀνέκαθεν ἐρρίζωμένη πρόληψις,
 » ὅτι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἤθελεν ἐκπέσει
 » τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἐὰν κατεγίνετο εἰς πειρά-
 » ματα καὶ ὑλικά ἀντικείμενα· πρὸς δὲ ἡ δει-
 » σεδαιμονία καὶ θρησκομανία, ὁ ἀνέκαθεν ἀ-
 » διάλλακτος ἐχθρὸς τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας·
 » ἢ ἀποκλειστικῆ, παρὰ μὲν τοῖς Ῥωμαίοις εἰς
 » τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν, παρὰ δὲ τοῖς χρι-
 » στιανοῖς εἰς τὴν θεολογίαν ἀφοσιώσεις, ἧτις
 » τοὺς ἰσχυροτέρους νόας ἐπησχόλει· ἢ μεγάλη
 » ἐπιρροή φιλοσόφων τινῶν καὶ ἢ τυφλὴ πρὸς
 » τὴν ἀρχαιότητα λατρεία· καὶ τέλος ἢ ἀπο-
 » θάρρυνσις καὶ ἀπελπισία τοῦ ὑπερνικῆσαι τὰς
 » πολλὰς καὶ μεγάλας δυσκολίας, αἵτινες ἐν τῇ
 » ἐρευνῇ τῆς φύσεως ἀπαντῶνται. Πᾶσαι αἱ
 » αἰτίαι αὗται ἐπήνεγκον τὴν παρακμὴν τῶν
 » ἐπιστημῶν. Πρόκειται λοιπὸν νῦν περὶ ὀλιγκῆς
 » καὶ ἐκ θεμελίων ἀνακαινίσεως, ἀναγεννήσεως

» καὶ μεταρρυθμίσεως αὐτῶν. Πρόκειται νὰ
 » καταβληθῶσι νέοι τῆς γνώσεως θεμέλιοι,
 » νέαι τῆς ἐπιστήμης ἀρχαί. Ἡ μεταρρυθμισίς
 » καὶ ριζικὴ θεραπεία ἐξαρτᾶται ἐκ δύο ὄρων·
 » ὁ ἀντικειμενικὸς ὄρος ἐστὶν ἡ τῆς ἐπιστήμης
 » ἐπανάκαμψις εἰς τὴν πείραν καὶ τὴν φυσικὴν
 » φιλοσοφίαν· ὁ ὑποκειμενικὸς ὄρος ἐστὶν ὁ
 » καθαρισμὸς τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ πνεύμα-
 » τος ἀπὸ πάσης ἀφηρημένης θεωρίας καὶ κα-
 » τὰ παράδοσιν προλήψεως. Ἐκ τῶν δύο τού-
 » των ὄρων δύναται νὰ προκύψῃ ἢ ἀσφύλης
 » ἐπιστημονικὴ μέθοδος· ἢ τοι ἢ μέθοδος ἢ
 » ἐπαγωγικῆ. Ἐκ τῆς ἀκριβοῦς καὶ αὐστηρᾶς
 » ἐπαγωγῆς ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία τῶν ἐπι-
 » στημῶν. »

Ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ κατὰ πόσον ἡ φιλοσο-
 φία τοῦ Βάκωνος συγχωνευθεῖσα μετὰ τοῦ ἐ-
 θνικοῦ τῶν Ἀγγλῶν χαρακτήρος συνετέλεσεν
 εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λίαν πρακτικοῦ αὐτῶν
 πνεύματος, καὶ κατέστη γόνιμος ἐν τε τῇ
 πολιτικῇ, φιλολογίᾳ καὶ ἰδιωτικῇ αὐτῶν βίῳ.

Ἐρα νί σ μα τ α.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἡ ΣΙΩΠΗΝΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἐπῆρχεν ἐν Χαμαδάν, πόλει τῆς Περσίας, περίφη-
 μός τις ἀκαδημία, ἧς ὁ πρῶτος ὄρος ἦτο: «Οἱ ἀκαδη-
 μαῖκοι θὰ σκέπτονται πολὺ, ἢ θὰ γράφωσι ὀλίγον, καὶ
 θὰ δμιλῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον». Ἐκαλεῖτο
 Σιωπηλὴ Ἀκαδημία καὶ δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς ἀληθῆς
 σοφὸς ἐν Περσίᾳ μὴ ἔχων τὴν φιλοδοξίαν νὰ εἰσαχθῇ
 εἰς αὐτήν. Ὁ δόκτωρ Ζέβ συγγραφεὺς ἐξαίρετου τινος
 πονήματος ἐπιγραφομένου τὸ *Φίμωτρον* πληροφορη-
 θεις ὅτι ἐν τῇ Σιωπηλῇ Ἀκαδημίᾳ ὑπῆρχε θέσις κενή,
 ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς ἐπαρχίας του καὶ φθάσας εἰς Χα-
 μαδάν ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης ἐνθα
 ἦσαν συνηγμένοι οἱ ἀκαδημαῖκοι. Εὐρῶν παρὰ τὴν
 θύραν τὸν θυρωρὸν ἐπεμψε τὸ ἐξῆς γραμματίον εἰς
 τὸν ἐν τῇ αἰθούσῃ εὐρισκόμενον πρόεδρον: «Ὁ δόκτωρ
 Ζέβ ζητεῖ ταπεινῶς τὴν χρεούουσαν θέσιν:» Ἄλλ' ὁ
 δόκτωρ εἶχε φθάσει ἀργὰ ἢ δὲ θέσις εἶχεν ἤδη κα-
 ταληφθῆ.

Περὶ τῶν καθ' ἑξιν κακούργων.

Ἡ ἀκαδημία ἐλυπήθη σφόδρα διὰ τὸ ἀπρόοπτον
 τοῦτο συμβάν, καθ' ὅτι ἀκουσίως αὐτῆς ἐδέξατο
 εὐφυᾶ τινὰ τῆς αὐλῆς, οὐτινος ἢ ζωηρὰ εὐγλωττία ἐ-
 κίνει τὸν θαυμασμὸν τῶν ὀκνηρῶν, καὶ ἠναγκάσθη
 οὕτω ν' ἀποποιήθῃ τὸν δόκτωρα Ζέβ, τὴν μάλιστα
 τῶν φλυάρων, κεφαλὴν τοσοῦτ' εὐφυᾶ καὶ μετὰ το-
 σοῦτων γνώσεων ἐστολισμένην. Ὁ Πρόεδρος ἠναγκ-
 ασμένος νὰ ἀναγγεῖλῃ τῷ δόκτορι τὴν δυσάρεστον
 ταύτην εἰδησίην, ἔμενε ἀναποφάσιτος ἀπορῶν τί νὰ
 πράξῃ. Σκεψθεὶς ὅμως διέταξε νὰ πληρώτωσιν ὕδατος
 μέγα τι ποτήριον, ἀλλ' εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὥστε
 σταγὼν μία ἀν' ἐρίπτετο ἐπὶ πλέον, τὸ ὕδωρ θὰ ἐ-
 χύνετο. Μετὰ ταῦτα διὰ νεύματος διέταξε νὰ εἰσα-
 γάγωσι τὸν ὑποψήριον. Ὁ δόκτωρ Ζέβ παρουσιάσθη
 μετὰ τοῦ ἀπλοῦ καὶ μετριόφρονος ἐκείνου ὕρου ὅπερ
 συνεπάγεται ἡ ἀληθῆς ἀξία· ὁ πρόεδρος ἠγέρθη καὶ
 χωρὶς οὐδὲ λόγον νὰ προφέρῃ τῷ ἐδείξε διὰ τεθλι-
 μένου βλέμματος τὸ μέχρι στεφάνης πεπληρωμένον
 συμβολικὸν ποτήριον. Ὁ δόκτωρ ἠννόησεν ἀρκούντως,
 ὅτι δὲν ὑπῆρχε πλέον θέσις εἰς τὴν ἀκαδημίαν, ἀλλὰ
 χωρὶς ν' ἀπολέσῃ τὸ θάρρος του ἐσκέφθη νὰ τοῖς ἀ-
 ποδείξῃ ὅτι εἰς πλέον ἀκαδημαῖκός· δὲν ἤθελε ἐπιφέ-
 ρει οὐδεμίαν σύγκρισιν. Βλέπει παρὰ τοὺς πόδας του
 φῶλλον ῥόδου περισυλλάξει καὶ θέτει αὐτὸ ἐλαφρῶς
 ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος· μετὰ τοσαύτης δὲ
 περινοίας κατῶρθωσε τοῦτο, ὥστε οὐδὲ σταγὼν ὕ-
 δατος ἐχύθη ἐκ τοῦ ποτηρίου. Ἀπαντες ἐχειροκρό-
 τησαν εἰς τὴν εὐφροσύνῃν ταύτην ἀπόκρισιν τοῦ δό-
 κτωρος Ζέβ· καὶ μὴ λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸ πρόγραμμα
 τῆς ἡμέρας ταύτης ἐδέξαντο διὰ ζωηροτάτων ἐπιδεί-
 ξεων ἐν τῇ χορείᾳ αὐτῶν τὸν σοφὸν Ζέβ· μεθ' ὃ πα-
 ρουσίασαν αὐτῷ τὰ ἀρχεῖα τῆς ἀκαδημίας ἐνθα τὰ
 μέλη ἄφειλον νὰ ὑπογραφῶσιν. Οὗτος ἔθεσε τὴν ὑπο-
 γραφὴν του, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔμενε πλέον ἢ νὰ ἐκ-
 φράσῃ, κατὰ τὰ νενομισμένα, λέξιν τινὰ εὐχαριστίας.
 Ἄλλ' ὡς ἀκαδημαῖκός πράγματι σιωπηλός, ὁ δόκτωρ
 Ζέβ, ἠδ' εὐχαρίστησε χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν. Ἐγραψεν εἰς τὸ
 περιθώριον τὸν ἀριθμὸν 100, ἦτο ὁ τοῦ νέου συνα-
 δέλφου του· μετὰ ταῦτα θέσας ἐν μηδενικῶν ἔμπροσθεν
 τοῦ ἀριθμοῦ, ἔγραψε κάτωθεν: «Δὲν θὰ ἀξίζωσι
 δι' αὐτὸ οὐδὲ περισσώτερον οὐδὲ ὀλιγώτερον (0,100).
 Ὁ πρόεδρος ἀπεκρίθη εἰς τὸν μετριόφρονα σοφὸν μετὰ
 τόσης εὐγενείας ὅσης καὶ εὐρυΐας· ἔθεσε τὸν ἀριθμὸν
 1 ἔμπροσθεν τοῦ ἑκατὸν καὶ ἔγραψε ἢ ἀξίζωσι δεκά-
 κισ περισσώτερον (1,100).

(Ἐκ τῶν τοῦ Abbet Blanchet)

Ἐν Ἀθήναις, ΒΛΕΝΗ Δ. ΖΕΓΓΕΛΗ.

Δύο πρόσφατοι δημοσιεύσεις ἰταλοῦ συγγραφέως,
 τοῦ καθηγητοῦ Lombroso, πολλὴν διαφέρουσαν ὕλην
 περιέχουσι, καὶ τοι τινὰ ἐκ τῶν συμπερασμάτων αὐ-
 τοῦ δυνατόν ν' ἀμφισβητηθῶσι. Μελετῶν ὁ συγγρα-
 φεὺς τοὺς φυσικοὺς χαρακτήρας τῶν καθ' ἑξιν κα-
 κούργων, συχνάκις εὐρίσκει τούτους παρεμφερεῖς τῷ
 Αὐστραλικῷ καὶ Μογγολικῷ. Ἐν τοῖς κοινοτάτοις
 χαρακτηριστικοῖς αὐτῶν εἶναι σπάνις τριχῶν, σμικρὸν
 τῆς κρανίου, κεκλιμένον (sloping) πρὸς τὰ ὀπίσω μέ-
 τωπον, μεγάλαι γνάθοι, προεξοχαὶ τῶν ἀνω σιαγω-
 νικῶν ὀστέων προγναθισμοί, μελαναὶ τρίχες (πικναὶ ἢ
 οὐλαὶ), μέλαναι ἱριδες, λοξότης ὀφθαλμῶν κτλ. Ἐ-
 τερος χαρακτήρ δι' οὗ ὁμοιάζουσιν οἱ κακούργοι τοῖς
 ἀγρίοις εἶναι ὁ τατουῖσμός, ἐγγεῖραισι· συνήθως ἐπώ-
 δυνος λίαν, δι' ἧς ζωγραφουσι διὰ βελιγονουγμοῦ καὶ
 χρωστικῶν ὀστέων ἐπὶ τοῦ δέρματος αὐτῶν διαφο-
 ρους εἰκόνας ἀνεξήττους· ὑποτίθησι δὲ πρὸς ἐξήγησιν
 ἤδη ὁ καθηγητῆς Lombroso ἀμβλύτητα τινὰ τῆς
 αἰσθήσεως. Αἱ τολμηραὶ δὲ πράξεις τῶν κακούργων
 ἀπνδίδονται εἰς τὴν φυσικὴν ταύτην ἀναισθησίαν καὶ
 εἰς παιδικὴν τινὰ ὀρμητικότητα καθιστῶσαν αὐτοὺς
 ἀδιαφόρους περὶ τοῦ κινδύνου. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται
 ἢ δυσαναλογία τῆς βαρύτητος τοῦ ἐγκλήματος πρὸς
 τὸ αἷτιον αὐτοῦ καὶ ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν αὐτοκτο-
 νικῶν ἰδίως κατὰ τοὺς πρώτους τῆς φυλακίσεως μῆ-
 νας. Προέχουσιν ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τοῦ διανοητικοῦ
 πκρὰ τοῖς καθ' ἑξιν κακούργοις, ἡ ματαιότης καὶ τὸ
 εὐερέθιστον. Καυχῶνται οἱ ἐγκληματῆται ἐπὶ τῇ ἐν τῷ
 κακούργεῖν ἱκανότητι αὐτῶν, καὶ ἀληθῶς μαίνονται
 ἀγρίως ἐξ ἐλαφροτάτων ἀφορμῶν. Ἐρχεται κατόπιν,
 ἢ μανία αὐτῶν πρὸς τὴν οἰνοποσίαν καὶ τὸ χαρτο-
 παίγιον, ἢ ἀπληστία συνδυασμένη μετ' ἀπεριόριστου
 ἀσωτίας, ὁ ἔρωσ τοῦ χοροῦ, τῶν ἡδονῶν καὶ τλπ. Οἱ
 κακούργοι ἔχουσι ἰδίαν γλώσσαν ἐπειδὴ ἰδιαζούσας
 ἔχοντες ἰδίας καὶ ἐνστικτὰ ἀναγκάζονται νὰ ἐξεύρωσι
 νέους ὄρους ἐκφράσεως, πολλαπλασιάζουσι δὲ τὰς
 μεταφορὰς καὶ τὴν ὀνοματοποιίαν καὶ ἔχουσιν παρά-
 δοξον εὐστροφίαν περὶ τὴν φράσιν. Ἡ ἀργία εἶναι
 σύνηθες αὐτῶν ἐλάττωμα. Ἐν Σικελίᾳ καὶ Σαρδινίᾳ
 ἢ ἀργία καὶ ὁ πλάνης βίος (vagabondage) [λέγονται
 ὅτι αἰτιολογοῦσι τὸ ἐγκλημα μέχρις 65 ἐπὶ τοῖς
 100. Ἡ σχετικῶς πεπαιδευμένη τάξις παρέχει μεί-
 ζονα ἀριθμὸν κακούργων ἢ ἡ τάξις τῶν χωρικῶν. Γνώ-
 σις φιλολογικῆ ἢ τῶν τεχνῶν καθίστησι συχνάκις
 τὸν τύπον τοῦ ἐγκλήματος ἐξευγενισμένον, ὡς εἶπεν,
 καὶ πονηρὸν, καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς ἐγειρόμεναι ὀρέξεις ἀ-
 γουσιν συχνάκις ἐπὶ τὸ ἐγκλημα. Ὁ κ. Lombroso

ὁμολογῆσαι ὅτι τὰ ἐν ταῖς φυλακαῖς ἰδρυθέντα σχολεῖα ἔφερον αὐξήσιν τῶν ἐγκλημάτων, ἐνῶς ἡ θρησκεία καθίστησι τὸ ἐγκλημα τοῦλάχιστον ὀλιγώτερον θηριώδες. Δέγει, πρὸς τοῦτους, ὅτι συχνάκις οἱ κακούργοι, ἰδίως οἱ λησταί, ἔχουσι θρησκευτικὸν τι αἴσθημα ὡς μαρτυροῦσιν οἱ σταυροὶ καὶ αἱ ἀπὸ τῶν λκιμῶν αὐτῶν ἀνηρημέναι εἰκόνες.

Ἡ κληρονομικὴ προδιάθεσις βεβαιεῖται ὡς αἰτία ἐγκλήματος 26 ἐπὶ τοῖς 100. Οἱ καθ' ἑξῆς κακούργοι δὲν ἔχουσι τύψιν συνειδότος, χεῖρονες δὲ πάντων, οἱ κάλλιον συμπεριφερόμενοι ἐν τῇ φυλακῇ. Αἱ ἰταλικαὶ στατιστικαὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι 66 ἄνδρες καὶ 80 γυναῖκες ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (ἀπὸ τοῦ 1872—75) ἐξέτελεσαν ἐγκλήματα κατ' ἐπανάληψιν. Αὐτῶν δ' ἐν ὄψει τοῦ θανάτου καὶ τὰ μὴ ἀποδειχθέντα ἐγκλήματα, ἀγεται εἰς τὸ λυπηρὸν συμπέρασμα ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἐγκλήμασι ὑποτροπιάζοντων ἐξισοῦται τῷ ἀριθμῷ τῶν ἐκ τῶν φυλακῶν ἐξελθόντων κακούργων. Ὁ Ἰταλὸς καθηγητὴς, προκειμένου περὶ ἀναπτύξεων τινῶν τοῦ ἐγκλήματος, προσπαθεῖ νὰ ὑποδείξῃ ἀρχὴν τινὰ φυσιολογικὴν ἐν τοῖς κτηνώδεσιν, νστικτοῖς, κρητουμένους μὲν ἐπὶ χρόνον τινὰ τῇ παιδεύσει, τοῖς περιβάλλουσι καὶ τῷ τῆς τιμωρίας φόβῳ ἐκρηγνυομένοις ὁμῶς μετέπειτα τῇ ἐπηρεῖα ἐδικῶν περιστάσεων. Ὡς τοιαῦτα; δὲ σημειοῖ, πλὴν ἄλλων, πρῶτον — τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, ὧν ἡ ἐπιρροὴ τοσοῦτοι εἶναι προφανῆ; ὥστε δύναται τις νὰ συντάξῃ κακουργιῶν ἡμερολόγιον. Κατόπιν τὴν τροφήν ὅταν ἡ τιμὴ τοῦ ἀλεύρου ἀναβαίνει, ταύτη συμπληθύνονται ἀμέσως τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆς παρουσίας καὶ συναλλαττοῦνται τὰ κατὰ τοῦ ἀτόμου, καὶ ἀντιστρόφως. Ἀναφέρει δὲ καὶ τὴν ἡλικίαν, τὸν ἀγαμὸν βίον, τὸ ἔργον, τοὺς ἐρεθισμοὺς, τὰς αἰσθήσεις, τὰ πάθη καὶ τὴν παραπροσύνην.—Ὁ Κ. Lombroso ἀριερεῖ ἐν κεφάλαιον τῇ θεραπείᾳ τοῦ ἐγκλήματος. Ἰσχυρίζομενος δὲ ὅτι ἡ πρὸς ἐγκλημα ροπὴ τοῦ ἐφήβου εἶναι ἀνίατος, συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς προσβολῆς κατὰ τῶν εἰς αὐτὸ φερούσων αἰτιῶν. Καλεῖ τοὺς νομοθέτας νὰ ἀρμόσωσιν προσφεύσσερον τοῦ νόμου: αὐτῶν πρὸς τὰ κλίματα καὶ τὰς φυλάς; προτείνει κατάργησιν τῶν ἐνόρκων, ἐτοιμοτέραν τὴν τιμωρίαν, κατάργησιν τῆς βασιλικῆς χάριτος εἰς τὰ συνήθη κακουργήματα, κράτησιν τῶν καθ' ἑξῆς ἐνδεδιητημένων αὐξήσιν τοῦ φόρου τῶν οἰνοπνευμάτων, ἀπαγόρευσιν τῆς πωλήσεως αὐτῶν εἰς ἀνήλικας, ἐλάττωσιν τῶν πανηγύρεων ἀγορῶν, ἐρητῶν κλπ. Καταδικάζει τὰ σωφρονιστήρια (riformatori) διὰ τοὺς νέους νομίζει προτιμότερον νὰ διδασθῇ ὁ δεσμώτης χρήσιμὸν τινὰ τέχνην καὶ οὐχὶ ἀναγκώσεως; δὲν πιστεύει εἰς τὴν ἐνέργειαν

τῶν ὑπὲρ τῶν ἐλευθερωθέντων κακούργων ἐταιριῶν ἐναντιοῦται τῇ ἐξορίᾳ καὶ φρονεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἰδρυθῶσι καταστήματα διὰ τοὺς ἀδιορθώτους, πρὸς δὲ καὶ ἄσυλα διὰ τοὺς κακούργους ἐλευθερωθέντας ὡς παράφρονες. Ὁ κ. Lombroso θεωρεῖ ὅτι ἡ κεφαλικὴ ποιητὴ δὲν ἐφαρμόζεται συχνάκις ὅσῳ ἔπρεπε ἵνα φέρῃ ἀποτελέσματα ὅτι αὐτὴ ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκλημάτων οὔτε θὰ κῦξανεν οὔτε θὰ ἠλαττοῦτο· ἀλλ' ὁμῶς, δὲν συμβουλεύει τὴν κατάργησιν αὐτῆς ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπειδὴ ἡ πρώτη περὶ ταῦτα εἰδήσις ἤθελεν ἴσως ἐνθαρρύνει τοὺς ἐργάτας τοῦ καὶ κοῦ. Γνωματεύει ἐπὶ τέλους ὑπὲρ τιμωριῶν, οἷα εἰσῆνηστέα, ἡ ψυχρὰ καταιόνησις καὶ ἡ μαστιγώσις.

ΠΟΘΕΝ ΚΑΤΑΓΟΝΤΑΙ ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΟΙ ΣΥΡΜΟΙ.

Περιστάσεις ὅλων ἀλλόκοτοι καὶ ἀξιογέλαστοι διδουσιν ἀφορμὴν εἰς συρμόν, δι' ὃν τινὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἶναι κομψός, ἠθέλμεν ἐρυθριάσει, μανθάνοντες τὴν ἀρχὴν τῆς καταγωγῆς του.

Συγγραφεὺς τις ἐσχάτως ἀποβιώσας, ὀνόματι Ὀδισιέρ, ἐν τινι αὐτοῦ πραγματεῖα, ἐπιγραφομένη « Συρδιάλεξις μετὰ τοῦ Τάλμα » διηγείται ἀνεκδοτὸν τιλιαν παράδοξον περὶ τῆς κ Μάρς, περιφήμου ἠθοποιοῦ τῆς ὁποίας δ' ἐκ κιτρίνου βελοῦδου σολισμὸς ἀποκτετέστη συρμὸς ἐκ τοῦ ἐξῆς; ποιστατικῶ.

Τὴν ἐν λόγῳ ἠθοποιὸν, εὐρι σκομένην ἐν Λυῶν, ἐπισκέφθη ἡμέραν τινὰ ἐργοστασιάρχης τῆς πόλεως ταύτης ἄγνωστος αὐτῇ, μεθ' οὗ ἐν τούτοις ἔσχε τὴν ἐξῆς συνδιάλεξιν.

— Κυρία, δύνασθε νὰ με καταστήσητε πλούσιον. — Καὶ πῶς τοῦτο, παρακαλῶ; — Δεχομένη τὸ φῶσμα τοῦτο, εἶπεν ὁ ἐργοστασιάρχης, ἐναποθέτων ἐπὶ τῆς τραπέζης βελοῦδον χρώματος κιτρίνου. — Τί θέλετε νὰ κάμω τὸ βελοῦδον τοῦτο, ἠρώτησεν ἡ κ. Μάρς μετ' ἀπορίας καὶ συστολῆς. — Μίαν ἐσθῆτα, κυρία; διότι τοῦτο θὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ σὰς μιμηθῶσι καὶ ἄλλαι κυρίαί; οὕτω δ' ἐγὼ δύναμαι νὰ πλουτήσω ἐν τάχει; σὰς παρακαλῶ ὅθεν μὴ μοι ἀρνηθῆτε τὴν χάριν, ἦν σὰς ζητῶ. Ἡ κ. Μάρς, ὅπως ἀπαλλαχθῆ τῆς ὀχληρᾶς; αὐτοῦ ἐπισκέψεως, ἔδωκε τὸν λόγον αὐτῆς.

Μεταβάτα μετὰ τινὰ καιρὸν εἰς Παρισίους, ἔδειξε τὸ βελοῦδον εἰς τὴν ράπτριάν της, ἐρωτῶσα αὐτὴν, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ φῶσμα. Ἡ ράπτρια εἶπεν αὐτῇ, ὅτι ἠδύνατο νὰ κάμῃ δοκιμὴν, ἀλλ' ὅτι οὐδέποτε ἐξῆλθε τοῦ καταστήματός της ἐσθῆς τοιοῦτου χρώματος.

Ἡ κ. Μάρς μετέβη ὅθεν εἰς τὸ θέατρον, φέρουσα τὴν κιτρίνην ἐσθῆτα; κατοπίσθεισα ὁμῶς ἐν τῷ δω-

ματίῳ της; ἐκράυγασεν..... ἀδύνατον, ἀδύνατον νὰ παραστῶ ἐπὶ σκηνῆς, τοιαύτην φέρουσα ἐσθῆτα! νὰ παρεκάλεσε δὲ ἵνα τὸ δράμα τῆς ἐσπέρας ἐκείνης ἀναβληθῇ, ἀντ' αὐτοῦ δὲ διδασθῇ ἕτερον τι, εἰς ὃ νὰ μὴ λάβῃ αὐτὴ μέρος. Ἐν τούτοις ἡ ὥρα τῆς παραστάσεως ἐπλησίαζε, καὶ ὁ διευθυντὴς ἐπέμενε, ὅπως ἀναπετασθῇ ἡ αὐλαία; βλέπων ὁμῶς ὅτι ἡ ἐπιμονὴ εἰς οὐδὲν ἴσχυεν, ἀνέθεσε τὴν φροντίδα τῷ κ. Τάλμα, ὅστις διεκρίνετο ἐπὶ φιλοκαλίᾳ. Εἰς τὰς προτροπὰς αὐτοῦ ἡ κ. Μάρς τῷ ἀπεκρίνατο, ὅτι ἡ ἐσθῆς αὐτὴ τὴν καθίστα γελοίαν. — Γελοίαν, λέγετε κυρία; ἀπεναντίας ἰθυμοσίαν! ὁ καλλωπισμὸς σας τυγχάνει ἐξαιρέτως φιλοκαλίᾳ; ἀρμόζει εἰς τὸ πρόσωπόν σας, εἰς τὴν ὡραίαν μέλαιναν κόμην σας, εἰς τοὺς σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμοὺς σας. Τὸ κίτρινον ἀρμόζει εἰς τὰς μελαγχορινὰς; ἐστὲ βεβαία, ὅτι θὰ φανῆτε ἐπὶ σκηνῆς, θεατικῆς, ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε. — Μοὶ ὁμιλεῖτε οὕτω, ἵνα πεισθῶ καὶ λάβω μέρος εἰς τὴν παράστασιν. — Ἐν τιμῇ ἐγὼ φέρω εὐθύνην ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ σας.

Πεισθεῖσα ἡ ἠθοποιὸς ἐκ τῶν λόγων τοῦ κ. Τάλμα, ἐνερανίσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς; ἀλλ' οὐχὶ ἀνευ ἀνισυχίας... Ψιθυρισμοὶ κολακευτικοὶ διεδέχθησαν τὴν ἐμφάνισίν της; ὅλαι τῶν κυριῶν αἱ διάπτραι στρέφονται ἐπ' αὐτῆς, μυρίαι πανταχόθεν ἀντηχοῦσιν ἐπευφημαίαι.

Τὴν ἐπαύριον γίνετε λόγος; εἰς τὴν πόλιν τῶν Παρισίαν περὶ τῆς κιτρίνης ἐσθῆτος τῆς κ. Μάρς; μετὰ ὀκτῶ δὲ ἡμέρας ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν συνανστροφῶν ἐπεκράτει ὁ συρμὸς τοῦ κιτρίνου χρώματος.

Ἐπιστρέφουσα μετὰ τινὰ ἔτη ἡ ἠθοποιὸς εἰς Λυῶν, εὖρε τὸν ἐργοστασιάρχην πλουσιώτατον, τυχοῦσα παρ' αὐτοῦ μεγίστης περιποιήσεως καὶ ὑποδοχῆς.

Αἱ ἀναγκώστριαί ἡμῶν, καὶ πρὸ πάντων αἱ ἡμέτεραι συμπολίτιδες, γνωρίζουσιν ἤδη ἐν τῶν πολλῶν ἐκείνων τυχαίων ποιστατικῶν, εἰς ἃ ὀφείλονται οἱ συρμοί, δι' οὗ πατέρες, ἀδελφοί καὶ σύζυγοι τοσαῦτα ἐξοδεύουσι χρήματα.

ΑΣΤΕΙΑ.

Τζέντλεμαν; τις παρουσιάζεται μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς τὸ γραφεῖον ἀσφαλιστικῶν καταστήματος. «Κύριοι, λέγει, ἐπεθύμουν ν' ἀσφαλίσω δισχιλίαι σιγάρα, ἀπερ ἐκ Χαβάνης μετέφερον.

— Σιγάρα; παράδοξον!..... ἀλλὰ τέλος πάντων ποίας ἀξίας;

— Ὅγδοήκοντα λιρῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων, ὧν ἰδοῦ ἡ ἀποδείξις.»

Ἐξελεγκτῆς συντροφεύει ἀμείψας τὸν Τζέντλεμαν

εἰς τὸ οἰκημῶ του, καὶ βεβαίως τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν καλὴν κατάστασιν τῶν δισχιλίων σιγάρων τὰ ἀσφάλιστρα συμφωνοῦνται, πληθρῶνται καὶ τὸ συμβόλαιον παραχωρεῖται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Τζέντλεμαν. Ταῦτα πάντα ἐργασία ἡμισείας ὥρας.

Τέσσαρας μῆνας μετὰ ταῦτα ὁ Τζέντλεμαν ἐπανερχεται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐταιρίας. «Κύριοι, λέγει, αἱ δύο χιλιάδες σιγάρων, τὰ ὁποῖα με ἠσφαλίσατε, ἐκάνησαν; πρέπει νὰ με πληρώσητε.»

— Οὐδεμίαν εἰδήσιν τοῦ ἀτυχήματος τούτου ἔχομεν. Πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα;

— Διὰ τοῦ ἀπλουστᾶτος τρόπου; ἐκάπνισα ὄλα, τὸ ἐν κατοπίν τοῦ ἄλλου. Ἰδοῦ ἀποδεικτικὸν τοῦ ξενοδόχου μου καὶ ἐνός γείτενος, ὅστις μαρτυρεῖ τὸ συμβᾶν.

— Ἀσπείθεστε, κύριοι, καὶ δὲν πληρόνομεν τίποτε. — Σᾶς ὁμιλῶ σπουδαίως καὶ θὰ πληρώητε.

Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ συμβολαίου λαβῶν ὑπ' ὄψιν τὴν ἁμολογίαν ἀμφοτέρων, ἐξ ἐνός μὲν, ὅτι ἐμπόρευμα ἠσφαλίσθη κατὰ πυρκαϊᾶς, ἐξ ἄλλου δὲ, ὅτι τὸ ρηθὲν ἐμπόρευμα κατεστράφη ὑπὸ πυρῆς, κατεδίκασε τὴν ἐταιρίαν.

Ὁ συνήγορος τῆς ἐταιρίας δὲν ὑπερησπίσθη ἰσχυρῶς τὴν ὑπόθεσιν; ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν κατεμήνησε τὸν Τζέντλεμαν ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἐπὶ ἐκουσίᾳ πυρπολήσει ἀσφαλισθέντος ἐμπορεύματος, ἥτις κατὰ τοὺς ἀγγλικούς νόμους ἐτιμωρεῖτο με θάνατον.

Ὁ ἀστειὸς Τζέντλεμαν, ὅστις δὲν ἐγέλα πλέον, ὑπῆρξεν ἀρκούντως εὐτυχῆς, κατορθώσας νὰ συμβιβασθῇ διὰ τῆς πληρωμῆς ὄλων τῶν ἐξόδων.

Ἐν τινι Εἰρηνοδικείῳ.

Δικαστής.—Εἶσαι ἀδιόρθωτος! εἰνὲ ἡ τρίτη φορὰ καθ' ἣν παρίστασαι ἐνώπιόν μου διὰ τὸ κατηραμένον ἐλάττωμα τοῦ κρασιοῦ.

Κατηγορούμενος.—Θεῖον ἐλάττωμα! κύριοι δικαστά. Δικαστής.— Σιωπῆ, ἐντράπου! ἀποκατέστησας τὴν σύζυγόν σου δυστυχῆ; πρὸ τίνος ἀκόμη μοὶ ἔλεγεν αἰμαὶ ἀσθενῆς; ὁ οὐτιδανὸς σύζυγός μου κατέστρεψε τὴν υγείαν μου, μεθύων.»

Κατηγορούμενος.—Μὴ τὴν ἀκούσεις ἀρένητη Δικαστά, ἐγὼ δὲν κάμω τίποτε ἄλλο, ἢ νὰ πίνω εἰς ὑγείαν της.

Ἐν τινι Ξενοδοχείῳ.

— Ὑπνέτα, τὸ ψάρι ποῦ ἔφερες βρωμᾶ.

— Δὲν εἶναι τὸ ψάρι, κύριοι, εἶναι ἡ μυρουδιά τῆς κουζίνας.

Ἀνταπόκρισις τοῦ «Σεραπείου»

Πρὸς τὸν κ. Θ. Σ. εἰς Ζαχαζίκ. Παρακαλεῖσθε νὰ συμμορφωθεῖτε μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἡ διεύθυνσις τοῦ «Σεραπείου» σᾶς ἔπεμψε.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ 8 φυλλαδίῳ

Αἰνίγματος: τὸ γράμμα χ.

1. Προβλήμ. τὸ βαλάντιον περιεῖχε φρ. 240.
2. » Λαιμητόμος, λαμὸς, ἄλας, Λαίος, Μητᾶς.

Αἱ εὐστοχότεραι ἀπαντήσεις ἄς ἐλάβομεν, εἰς τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ ἐννέα ἐρωτήσεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς:

- Ἔρ. Τί θέλγει τὰς γυναῖκας;
 Ἄπ. Ἡ μόδα.
 Ἔρ. Τί ἐπιθυμεῖ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν περίπατον;
 Ἄπ. Σύντροφον εὐεῖδῆ τοῦ ἀντιθέτου φύλλου.
 Ἔρ. Τί ἀποτελεῖ τὴν εὐτυχίαν ἐνὸς συζύγου;
 Ἄπ. Ἡ ἀφοσίωσις τῆς συζύγου.
 Ἔρ. Ποία ἡ ἀναπαυτικώτερα σιγμὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ζωῇ;
 Ἄπ. Ὁ ὕπνος.
 Ἔρ. Ποῖον τὸ γλυκύτερον ὄνειρον;
 Ἄπ. Διὰ μὲν τὸν πεινῶντα ψωμιὰ διὰ δὲ τὸν διψῶντα πηγὰδια.
 Ἔρ. Ποία ἡ σκέψις τῶν ἰατρῶν;
 Ἄπ. Νὰ εὕρωσι τὸ ἀθάτατο κερδί.
 Ἔρ. Ποία ἡ σκέψις τῶν δικηγόρων;
 Ἄπ. Ὁ τρόπος τοῦ συμβιβάζειν.
 Ἔρ. Ποία ἡ σκέψις τῶν ἱερέων;
 Ἄπ. Ἡ συγκάλεσις Συνόδου ὅπως θεσπισθῆ νὰ ἐορτάζωνται τὰ Θεοφάνεια καθ' ἑκάστην ἐβδομάδα;
 Ἔρ. Ποία ἡ μεταξὺ ἀσώτου καὶ φιλαργύρου διαφορὰ;
 Ἄπ. Οὐδὲμία· διότι ἀμφότεροι πεινῶσι.

22 Ἀυγούστου 1879.

MARIA I. ΛΥΔΗ.

Λύται

Αἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κ.κ. Μαρία I. Λύδῃ καὶ Μαρίνα Κοτρῶνῃ. Οἱ κ.κ. Γ. Νοταράκης, Γ. Κ.Τσιγαδάς καὶ Ἀχ. Χρηστίδης. Ὁ ἐν Ζίφτα κ. Ν.Α.Τ. Ὁ ἐν Μιντε-ελ-Γκάμ κ. Δ. Κάκκορας. Ὁ ἐν Μπέμπα κ. Σταμέλης Γ. Δούρας. Οἱ ἐν Ζαχαζίκ κ. κ. Δ. Σαούλης, Μ. Καραντινόπουλος καὶ Θ. Στροῦμπος.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

Ζοημάτων

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Τὸ ὄνομά μου ἐξ ἑνδεκα γραμμάτων συγκείμενον, φέρει νῆσος τις τῆς Ἑλλάδος· ἐκ τῶν γραμμάτων μου τὰ:

3,4,9,10,11,	ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα νήσου τινός.
6,7,8,9,10,11	» » ἐπίσης νήσου
9,10,8,2,11	» » ἐπίσης νήσου
4,3,6,1,10,11	» » ζώου
2,7,10,11	» » ἐπίσης ζώου
6,5,4,3,6,11	» » ἐπίσης ζώου
4,3,4,1,6,11	» » ἐπίσης ζώου
5,3,6,9,10,11	» » πτηνοῦ
2,3,5,6	ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα βασιλείσεως
6,3,1,6	ἀποτελ. τὸ ὄνομα ἐνὸς τῶν 24 γραμμάτων.
9,2,8,10,7	» » ἄνθους εὐώδους

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑ.

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

α' Δίκαιος	κ' ἀλλ'	ξ' δυνάμενος	ς' ὁ
ζ' μὴ	ι' οὐ	ια' βούλεται	ιβ' ἀδικῶν
γ' οὐχ	ς' ἀδικεῖν	θ' ὅστις	β' ἔστιν

Αἰνίγμα.

φραγίς

ραφίς

Ταχέως ἀν' ἐπιθυμῆς φίλε μου νὰ με λύσης·
 Τρέξε εἰς τὸ γραφεῖόν σου ἀμέσως νὰ καθήσης.
 Λάβε με εἰς τὰς χεῖρας σου, κόψε τὴν κεφαλὴν μου
 καὶ θὰ ἴδῃς ἀλλάσσοσαν καὶ τὴν ἀποστολὴν μου.
 Ὁλόκληρον, τοὺς ἀρετὰς μ' ἀρέσκει νὰ δουλεύω
 Ἀέφαλον, στ' τὰ θήλα προπάντων χρησιμεύω.

ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐπὶ τοῦ Νείλου (συνέχεια καὶ τέλος.) — Ὁ ἔμπορος τῆς Ἄβρης Μυθιστορία. (συνέχεια). — Αἱ ἐκ τῆς φύσεως τέρψεις. — Ἐρανίσματα, Διάφορα, Ἀστεία. — Λύσεις προβλημάτων καὶ αἰνίγματος. — Πρόβλημα, ἀποφθεγμα, αἰνίγμα.